

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

1 februari 2001

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU, NATUURBEHOUD EN RUIMTELIJKE ORDENING

Vraag om uitleg van de heer Jan Loones tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het stelsel van de toelagen voor de gemeentelijke rioleringen

Vraag om uitleg van de heer Jan Loones tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de reglementering en de controle op brandrisicobestrijding

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het effect van toxische stoffen in het milieu op de menselijke gezondheid

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de toepassing van de Vlarem-wetgeving op de zwembaden

Vraag om uitleg van de heer Jos Bex tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het conflict natuur – industrie – landbouw in de Tiense regio

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de milieuvergunning van BRC

Vraag om uitleg van de heer Jacky Maes tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de verwerving van de kustduinen

Vraag om uitleg van de heer Joachim Coens tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de begrazing van natuurterreinen

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de stand van zaken betreffende de nachtvluchten boven Zuid-Oost-Limburg

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het Zuidelijk Eiland als natuurgebied

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de uitstoot van crematoria

Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening

Donderdag 1 februari 2001

VOORZITTER : De heer Jacques Timmermans

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.05 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Jan Loones tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het stelsel van de toelagen voor de gemeentelijke rioleringen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Loones tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het stelsel van de toelagen voor de gemeentelijke rioleringen.

De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, mijn vraag is ingegeven door onrust bij de gemeenten en de provinciale technische diensten over het subsidiëringstelsel, maar ook het hele afwerkingsstelsel van de aanleg van gemeentelijke rioleringen. Dit gebeurt nu via diverse actoren. Twee daarvan zouden hun taak ingekrompen, zo niet volledig ontnomen zien. Enerzijds is er de bijstand door de technische dienst van de provincies, anderzijds de VMM.

Op dit ogenblik spelen de provincies een vrij grote rol. Ze behandelen rioleringsdossiers en komen tussenbeide op het vlak van het toezicht op de ontwerp-dossiers, wat soms nuttige opmerkingen oplevert. Ook leveren ze een verslag met suggesties tot verbeteringen, houden ze toezicht op de aanbestedingen met de subsidieberekeningen, houden ze toezicht op de uitvoering door fysiek aanwezig te zijn en zijn ze de aanvraaginstantie voor het uitkeren van subsidies. Ze geven dus bijstand aan de gemeentelijke technische diensten. Ook betekent het verloop via de toezichtskanalen van de provincie een grote zekerheid inzake het uitkeren van subsidies. In het ontwerp van besluit zou dit volledig

worden afgebouwd. Al deze taken zouden worden toevertrouwd aan Aquafin. Zal dit orgaan die taken aankunnen ?

Een tweede punt betreft de toelage. Nu is er sprake van een gewestbijdrage van 75 percent op het deel van de rioleringen. Die bijdrage wordt nu voor 80 percent uitgekeerd bij het begin van de werken, als 20 percent van die werken zijn uitgevoerd. De resterende 20 percent wordt uitgekeerd na de volledige beëindiging en goedkeuring van de werken. Dat kan een paar jaar nadien zijn. Nu wordt die voorschotbetaling herleid tot 60 percent. Op een totaalpakket van 2 miljard frank zou dus een vierde slechts later worden uitgekeerd. Er is dus sprake van een vertraagde uitbetaling van de gemeenten met minstens 1 jaar, ten bedrage van 500 miljoen frank per jaar. Dat is niet gering. Ook kunnen terzake andere opmerkingen worden gemaakt, onder meer over de onzekerheid van de uitbetaling van die laatste schijf.

Er bestaat wat dit betreft een ontwerp van besluit van uw hand. Naar ik meen is dit ontwerp nog niet behandeld door de Vlaamse regering. Klopt dit alles ? Is dit werkelijk de bedoeling ? Waarom stapt men af van deze provinciale bijstand ? Beschouwt men dit niet meer als een taak van de provincies ? Hoe zal Aquafin worden ingericht zodat het in staat is die nieuwe taken op zich te nemen ? Ten slotte is er deze nieuwe benadeling van de gemeenten. Hoe rechtvaardigt u die ? Is er een reden voor ? Zijn er misbruiken geweest in het verleden ?

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, op mijn verzoek wordt momenteel inderdaad een wijziging opgemaakt van de reglementering inzake de gemeentelijke rioleringen. Die werkgroep heeft de eindfase van haar werkzaamheden bereikt. Daarbij was het vooral de bedoeling

Dua

overlappendingen inzake controle en de afhandeling van dossiers uit te schakelen. Het is sowieso de bedoeling om de hele procedure in te korten, om zo deze dossiers beter en efficiënter af te kunnen handelen. Ik benadruk hierbij dat het een van mijn belangrijkste doelstellingen is een vluggere betaling aan de gemeenten te realiseren. Nu zijn er immers nog steeds dossiers, als ik me niet vergis zelfs vanaf 1997, die niet worden uitbetaald aan de gemeenten. Dat is een onhoudbare situatie. We hadden het hier reeds over in de commissie. Er zal nu tijdelijk via interimkantoren worden gezocht naar ondersteuning om die uitbetalingen te kunnen doen, maar uiteindelijk ligt het knelpunt vooral bij de procedure. Daarom willen we die vereenvoudigen. De administratie wees ons er trouwens op dat een wijziging sowieso noodzakelijk was. Er ontstonden immers een aantal discordanties tussen onze subsidie-regeling en het nieuwe decreet houdende de ruimtelijke ordening. Door de subsidieregeling zijn gemeenten immers verplicht om een bouwverordening af te leveren voor het installeren van een hemelwaterput of infiltratievoorziening.

Door het besluit van de Vlaamse regering met betrekking tot de vaststelling van de gewestelijke bouwverordening was dit niet meer uitvoerbaar. Wijzigingen waren dus noodzakelijk. In het nieuwe decreet houdende de ruimtelijke ordening wordt ook bepaald dat de gemeenten geen bouwverordeningen meer kunnen goedkeuren, maar dat ze een stedenbouwkundige verordening moeten opstellen. Het feit alleen al dat voor dit laatste het installeren van een gemeentelijk stedenbouwkundig comité en het in dienst nemen van een stedenbouwkundig ambtenaar noodzakelijk is, wat in de praktijk nog niet steeds het geval is, leidde ertoe dat gemeenten niet meer in aanmerking kwamen voor subsidies. Het was dus nodig hierin enige eenvormigheid te scheppen.

We hebben ook van de gelegenheid gebruik gemaakt om andere procedurele stappen te schrappen waarvan bleek dat ze geen meerwaarde betekenen voor de vooruitgang van het dossier. Zowel het papier- als het werkvolume wordt dus gereduceerd. Er zal ook worden voorzien in een grotere flexibiliteit in de termijnen voor de gemeente, met een lagere uitval van de projecten tot gevolg. Ook wordt op termijn voorzien in een gezamenlijke beheersdatabank van Aquafin, de VMM en Aminoal, zodat het administratieve werk wordt gereduceerd en er meer doorzichtigheid zal zijn. Dat is het be-

langrijkste voor Aquafin. Men werkt nog steeds aan de nieuwe regeling. Het is wel een tijdje geleden dat men me hierover verslag heeft uitgebracht. Volgens mij is de bijkomende rol van Aquafin zeer minimaal. Het is niet zo dat we alles gaan doorschuiven naar Aquafin in dit soort dossiers.

Het tussenbeide komen van de technische dienst van de provincie wordt niet geschrapt. Dat wil ik duidelijk verklaren. Deze dienst zal nominatief worden genoemd bij het afhandelen van de dossiers en zal dus een zeer belangrijke rol blijven spelen in het afhandelen van de dossiers binnen de ambtelijke commissie. Dat wordt ook bevestigd door de administratie. De technische diensten van de provincie hebben immers een belangrijke taak te vervullen inzake waterbeheer. Het lijkt me dus goed dat ze op een of andere manier nog een inbreng hebben in de rioleringsdossiers. Wel zullen de provincieambtenaren minder worden betrokken bij de tweede fase van de afhandeling van de dossiers. Ze zullen wel een aandeel hebben in het tot stand komen, maar niet bij het verdere verloop van de dossiers. De ontwerpen zullen naar de provinciegouverneur worden gestuurd voor advies. Eenmaal de goedkeuring is gegeven aan het ontwerp, zal het dossier niet meer worden voorgelegd aan de gouverneur ter goedkeuring van de aanbesteding en de gunning.

Het klopt inderdaad dat de gewestbijdrage voor slechts 60 procent zal worden uitbetaald, bij 20 procent uitvoering van de werken, in plaats van voor 80 procent, zoals voorheen. Dit wordt voorgesteld omdat in het nieuwe besluit de berekening van het voorschot gebeurt op basis van het vastgelegde bedrag bij voorontwerp, en niet op basis van het aanbestedingsbedrag. De reductie van 80 procent naar 60 procent wordt eveneens doorgevoerd om terugvorderingen te voorkomen. In het besluit wordt bepaald dat het eindafrekeningsdossier binnen de drie jaar na het vastleggen van het subsidiebedrag moet zijn ingediend. Wanneer dit niet het geval is, wordt de subsidie geschrapt en moet de reeds uitbetaalde gewestbijdrage worden teruggevorderd. Wanneer 80 procent van het bedrag wordt uitbetaald als voorschot, bestaat de mogelijkheid dat de gemeenten voor de resterende 20 procent geen eindafrekeningsdossiers meer indienen, met alle gevolgen van dien.

Tevens is het zo dat in het gewijzigd subsidiebesluit de uitbetaling van de gewestbijdrage volledig in termijnen wordt vastgesteld, zodat de vertraging van de uitbetaling beperkt zal blijven. Ik ben bereid om het ontwerp van deze nieuwe regeling aan

Dua

de commissieleden te bezorgen als het afgewerkt is.

De heer Jan Loones : Mevrouw de minister, wij zullen de uiteindelijke regeling inderdaad moeten toetsen aan de vooropgestelde doelstellingen : een beperking van de administratieve plichtplegingen en een efficiëntere verwerking van de dossiers en financiële voordelen voor de gemeenten. Op het lokale niveau is men hierover bezorgd.

De huidige vertraging is alleszins niet de schuld van de provincies maar veeleer die van Aministr.

De aanbestedingsprijzen liggen nu hoger. Het ligt voor de hand dat de 60/40-regeling nadeliger is dan de 80/20-regeling. Het is dan ook belangrijk dat we goed in het oog houden of de resultaten van de nieuwe regeling wel overeenstemmen met de doelstellingen.

Minister Vera Dua : De VVSG en de provincies worden betrokken bij de werkgroep die zich met deze problematiek bezighoudt.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Loones tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de reglementering en de controle op brandrisicobestrijding

Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Loones tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de reglementering en de controle op brandrisicobestrijding.

De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, mijn vragen over de bestrijding van de brandrisico's werden ingegeven door de gebeurtenissen in Volendam en het vraaggesprek met de brandweercommandant van St.-Niklaas, die boudweg verklaarde dat er in België zes jaar na de Switel-brand niets veranderd is. Volgens hem zou een ramp als Volendam net zo goed in Vlaanderen kunnen gebeuren. Nader onderzoek van mij wees uit dat er inderdaad dringend maatregelen moeten worden genomen.

Er is in de eerste plaats een probleem met de reglementering. Ik heb een nota in handen gekregen van de brandweerdiensten over de toepasselijke reglementeringen op alle bestuursniveaus, van gemeentelijk tot federaal. Daarnaast heeft onze eigen juridische dienst de zaak onderzocht. Tenslotte heb ik ook schriftelijk commentaar gekregen van enkele brandweerdiensten. Het zou ons natuurlijk veel te ver leiden om dit alles uitvoerig aan te halen.

Volgens de juridische dienst van het Vlaams Parlement heeft Vlaanderen hier niet de hoofdbevoegdheid over, maar slechts een oneigenlijke, concurrerende bevoegdheid. Brandveiligheid kan echter worden beschouwd als een deelaspect van bevoegdheden die wel aan Vlaanderen toebehoren, zoals vrijetijdsbesteding en toerisme, bejaardenbeleid en ten slotte stedenbouw, ruimtelijke ordening en huisvesting. Daarover bestaan verschillende arresten van het Arbitragehof.

Waarom stel ik deze vragen aan de Vlaamse minister van Leefmilieu ? Ik baseer mij hiervoor op de Vlarem-reglementering en op het feit dat dergelijke zaken op gemeentelijk vlak worden gecontroleerd door de milieudiensten. Uw bevoegdheden lenen zich mijns inziens het best om maatregelen te nemen inzake deze problematiek.

De ramp in Volendam heeft ook de Belgische brandweerdiensten gealarmeerd. Zij voeren hierover gezamenlijk overleg. De concrete resultaten daarvan lijken beperkt te blijven tot gemeentelijke verordeningen. Ik denk dat dat niet zo'n goede evolutie is. Het gevaar bestaat dat de maatregelen zullen verschillen van gemeente tot gemeente. Mijns inziens moet de hogere overheid haar verantwoordelijkheid opnemen.

Ik haal enkele kernpunten aan uit de opmerkingen die de brandweerdiensten mij hebben bezorgd. Ze schrijven onder meer : 'Zoals u uit de bovenstaande overzichtslijst zelf kunt afleiden, is het geheel van de wetgeving en reglementeringen inzake brandveiligheid zeer onoverzichtelijk. De bevoegdheidsverdeling van de gewesten en gemeenschappen na de staatshervorming is de oorzaak van deze chaos.'

Alle taken inzake brandpreventie moeten nog steeds gebeuren op uitdrukkelijk verzoek van de burgemeester. Men verwacht dus van de burgemeester als hoofd van de brandweer dat hij telkens opnieuw initiatieven terzake neemt, zowel om een onderzoek in te stellen als om een controle uit te voeren. Dat is een onhoudbare situatie.

Loones

Ten slotte stellen de brandweerdiensten mogelijke oplossingen voor. Ze zien zich verplicht om de bekendmaking van aanbevelingen en verbodsbepalingen te beperken tot een vermelding in het gemeentelijk informatieblad. Een gerichte mailing zou beter zijn, maar daar is geen geld voor.

Men werkt ook aan een nieuw politiereglement. Ik citeer : 'Een bespreking van een ontwerp van gemeentelijk politiereglement op voor het publiek toegankelijke inrichtingen wordt gepland tijdens de eerstvolgende studievoormiddag van de West-Vlaamse Brandweerefederatie te Ieper, dit ten gevolge van de ramp in Volendam. Wellicht wordt er op deze vergadering bij de brandweerdiensten op aangedrongen om hetzelfde reglement uniform in alle gemeenten van West-Vlaanderen door de gemeenteraad te doen goedkeuren, in afwachting van een door de hogere overheid opgelegd reglement.'

Volgens de brandweerdiensten zal dit door de hogere overheid opgelegde reglement er door bevoegdheidsconflicten wellicht nooit komen. De mensen op het terrein zijn dus zeer pessimistisch. Daar moeten we toch iets aan doen.

Ik heb een milieureglement opgevraagd in mijn eigen gemeente, om het te toetsen aan een concreet voorbeeld, meer bepaald 'De Paraplu', de grootste dancing van Koksijde. Op een mooie zomerdag komen daar toch een vijfhonderd mensen. Voor de aanvraag van een milieuvergunning is het noodzakelijk om een gebouw in overeenstemming te brengen met de voorschriften inzake brandveiligheid. Dat is het enige ogenblik waarop een algemene controle kan gebeuren.

Voor de jaarwisseling heeft de gemeente gevraagd om na te gaan hoeveel mensen er binnen mogen. Men heeft dan alle mogelijke wetteksten nagelezen in de hoop een of andere reglementering te vinden. Men vond het aanvullend verslag van de opdracht tot bepaling van het maximum aantal aanwezigheden en zo kwam men weer bij u terecht, mevrouw de minister.

Er zijn twee mogelijkheden om het maximum aantal aanwezigen te bepalen. Er is enerzijds ons ontwerp van politiereglement, waarin men het maximum aantal aanwezigen per oppervlakte bepaalt. Er is ook artikel 5.32.2.4 van Vlarem II, waarin het maximum aantal aanwezigen wordt bepaald op basis van de breedte van gangen, deuren en trappen. Bij het maken van deze laatste berekening

kwam men uit op 105 personen, wat voor deze zaak gewoon niet werkbaar is. De reglementering moet dus opnieuw worden bekeken.

Inzake feestversiering wordt volgens de nota van onze brandweer alles overgelaten aan de uitbater. Als er al een reglementering zou bestaan, dan weet men dat bij de brandweer gewoon niet. Er is dus geen enkele bepaling die het gebruik van zeer giftige en brandbare stoffen regelt. Ook hiervoor is er dus dringend een reglementering nodig. Ik denk trouwens dat er ook op alle mogelijke niveaus aan sensibilisering hieromtrent moet worden gewerkt. Ook dit parlement kan daar een rol in spelen.

De voorzitter : Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Bij het toekennen van milieuvergunningen vergeet men wel eens het advies van de brandweercommandant over de inplanting van industrie en infrastructuur te vragen en als men al een advies vraagt, springt men daar vaak nonchalant mee om. Volgens de Vlarem-wetgeving is het vragen van dergelijk advies trouwens niet verplicht.

Ik vraag me ook af hoe het zit met de controle op vuurwerk. Die kleine sterretjes zijn gezegd niet gevaarlijk, maar als men ze binnen gebruikt, kunnen ze blijkbaar toch gevaarlijk zijn.

Ik denk dat we de uitbaters voldoende moeten informeren over hun verantwoordelijkheden en over het aantal personen dat effectief binnen mag.

De voorzitter : Op gemeentelijk niveau is het verplicht voor bepaalde gebouwen en bepaalde types van industrie het advies van de brandweer te vragen.

Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, collega's, het gaat om een zeer ingewikkelde en juridisch complexe aangelegenheid.

De organisatie van de brandweer is een federale materie en wordt geregeld in het koninklijk besluit van 1967. Het is dan ook normaal dat er in Vlarem geen organisatorische opdrachten staan. Brandveiligheid en bescherming van arbeiders tegen brand vallen eveneens onder de federale bevoegdheid.

Preventie van brand en ontploffing in voor het publiek toegankelijke inrichtingen is een expliciete

Dua

bevoegdheid van de federale overheid en wordt geregeld in een wet van 1979. Over de brandveiligheid tijdens de eindejaarsfeesten in voor het publiek toegankelijke inrichtingen is er de federale omzendbrief van 11 december 1987, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 29 december 1987.

Ook de gemeenten hebben een grote bevoegdheid, omdat zij via verordeningen van de gemeenteraad maatregelen ter preventie van brand en ontploffing kunnen opleggen in toepassing van de federale wetgeving.

Vlarem bepaalt een aantal gewestelijke bevoegdheden ter preventie van brandrisico's. Inrichtingen met potentieel relevante risico's worden ingedeeld in eerste of tweede klasse en zijn milieuvergunningplichtig. Bovendien moet de uitbater van dergelijke inrichtingen de algemene en sectorale milieuvoorwaarden van Vlarem naleven, alsook de eventuele bijzondere voorwaarden die worden opgelegd in de milieuvergunning. Als deze milieuvoorwaarden het nemen van welbepaalde maatregelen opleggen die relevant kunnen zijn voor de brandweerdiensten in de context van de uitoefening van hun opdracht, schrijft Vlarem de raadpleging van de gemeentelijke brandweerdiensten voor. De brandweerdienst blijft wel volledig soeverein om te oordelen welk gevolg hij aan deze concrete vragen geeft. Men moet dus advies vragen, maar als men er geen krijgt, staat men nergens.

De Vlarem-bepalingen in kwestie geven de brandweerdiensten de mogelijkheid specifieke eisen te stellen indien ze dat nodig achten. Ook de gemeente kan via de milieuvergunningen specifieke brandweervoorwaarden opleggen. Dat gebeurt in een aantal belangrijke gevallen.

In verband met de inrichtingen waarnaar de heer Loones verwees, is het zo dat feestzalen en lokalen die een dansgelegenheid hebben en een totale oppervlakte van 100 vierkante meter of meer, worden ingedeeld in de tweede klasse en aldus ook milieuvergunningplichtig zijn. Bioscopen en schouwburgen worden ingedeeld in de derde klasse en zijn meldingsplichtig. Er zijn in dat geval ook bepalingen in Vlarem in verband met de sectorale milieuvoorwaarden. Die hebben betrekking op de breedte van de gangen en dergelijke.

Voor de milieuvergunningplichtige dansgelegenheden kan het college van burgemeester en schepenen in de milieuvergunning bijkomende vergunningsvoorwaarden opleggen, indien nodig.

Niet alle door de heer Loones vermelde inrichtingen zijn ingedeeld in een bepaalde klasse. Feestzalen, cafés, feesttenten en lokalen die slechts occasioneel gelegenheid tot dansen bieden, zijn bijvoorbeeld nergens ondergebracht. Er bestaat geen reglementering voor. De gemeente kan in deze gevallen wel toezicht uitoefenen of bepaalde voorwaarden opleggen.

Het algemeen toezicht op de naleving van Vlarem, wat de inrichtingen van klasse drie en twee betreft, is voor rekening van de gemeentelijke agenten en technische ambtenaren. De Milieu-inspectie treedt enkel op als blijkt dat de burgemeester zijn werk niet doet.

In Vlarem II zijn in de algemene en sectorale milieuvoorwaarden ook een aantal algemene bepalingen opgenomen in verband met brandpreventie en -bestrijding. De geijkte formulering is dat de nodige brandbestrijdingsmiddelen en de capaciteit voor de opvang van bluswater bepaald moeten worden in overleg met de brandweer. Dat is dus een algemene voorwaarde.

Bij de controle van klasse 1-inrichtingen, waar de zaken die u naar voren brengt meestal niet onder vallen, ziet de afdeling Milieu-inspectie toe op de naleving van die voorschriften door de exploitant. Daartoe werd onder andere een vragenlijst ter evaluatie van de voorzieningen inzake brandpreventie en -bestrijding ontwikkeld. Indien de brandweer in gebreke blijft, kan de afdeling Milieu-inspectie daar echter niet tegen optreden, omdat het een federale materie is. Ik ben het dus volledig met u eens dat het om een zeer ingewikkelde materie gaat. Door deze complexiteit zou wel eens een vacuüm kunnen worden gecreëerd waardoor een en ander kan misgaan.

Wat de handhaving betreft, zal ik kort zijn. Het gaat immers om een bevoegdheid van het Openbaar Ministerie. Samen met minister Verwilghen heb ik een soort prioriteitennota Vervolgingsbeleid opgemaakt, waarin een aantal milieu-aspecten eindelijk wat meer in de kijker worden gezet. Er werd niet direct verwezen naar dat soort inrichting, maar misschien moet dat toch nog gebeuren.

We brengen momenteel alle knelpunten in verband met Vlarem bijeen, om zo een globaal voorstel te formuleren voor aanpassingen of voor het wegwerken van overlappingsen. Ik denk dat het nuttig zou zijn om voor dit specifieke aspect van brandveiligheid ook de puntjes op de i te zetten, zodat iedereen weet waarover het gaat. Ik vrees echter dat voor de inrichtingen waarnaar u verwijst, de rol

Dua

van de gemeente nog altijd cruciaal is. Het kan niet de bedoeling zijn dat de overheid in de plaats van de gemeente optreedt als het niet goed gaat. We moeten de gemeenten dan ook sensibiliseren zodat ze hun brandweerdiensten op een optimale manier kunnen inschakelen om controles uit te oefenen.

De voorzitter : De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones : Ik vind het positief dat men bezig is met dit dossier en dat u erkent dat er een torenhoog probleem is. De ministeriële omzendbrief van december 1987 waarover u het had, heb ik ook vermeld in mijn nota over de brandweerdiensten. Ik kan die nota misschien doorgeven aan de collega's.

Deze omzendbrief wordt toegepast op tenten, maar het plaatsbezoek wordt alleen uitgevoerd op verzoek van de uitbater of van de burgemeester. Het is een omzendbrief waarbij enkel aanbevolen wordt om toezicht uit te oefenen. Ik denk dat we dit systeem moeten veranderen. Als u de verantwoordelijkheid bij de burgemeester legt, moet hij daarvoor ook de middelen en de juiste richtlijnen krijgen. Een richtlijn zou kunnen zijn om geen giftig of zeer brandbaar materiaal meer te gebruiken bij tijdelijke constructies. Uit persartikels blijkt namelijk dat de grote lichamelijke letsels worden veroorzaakt door inademing van de giftige stoffen, en niet enkel door de brandwonden op zich. Een technische werkgroep zou dit kunnen verduidelijken, zodat de gemeenten niet zomaar maatregelen moeten uitdokteren. Ik denk dat er daar meer sturing moet zijn.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het effect van toxische stoffen in het milieu op de menselijke gezondheid

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van den Eynde tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het effect van toxische stoffen in het milieu op de menselijke gezondheid.

Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Mevrouw de minister, de oncoloog Jaak Janssens, verbonden aan de European Cancer Prevention Organisation en het Limburgs Universitair Centrum, zocht oorspronkelijk naar een verband tussen het gebruik van pesticiden enerzijds en kankers en andere milieugevoelige, aangeboren afwijkingen in de Limburgse fruitstreek anderzijds. Hij kon echter nog geen concrete verbanden leggen tussen afwijkingen en pesticiden. Wel stelde hij een opmerkelijk verhoogde aanwezigheid van spina bifida vast. Hoogst opmerkelijk was dat deze afwijkingen bijna allemaal voorkwamen op drie assen met een hoge dioxine-aanwezigheid, namelijk Gent/Antwerpen, Brussel/Antwerpen en Hasselt/Houthalen-Helchteren. Dit zijn gebieden met verbrandingsovens, meer bepaald omstreden verbrandingsovens.

De voorbije jaren werden reeds enkele ovens gesaneerd of gesloten, waardoor volgens de studie het aantal patiënten met spina bifida zal afnemen. Toch waarschuwt de heer Janssens ervoor dat verder onderzoek naar dioxines noodzakelijk is, want op vele plaatsen in Vlaanderen wordt de dioxine-uitstoot niet gemeten. De studie van oncoloog Janssens verdient uiteraard meer aandacht dan louter deze vragen aan de minister. Het zou dan ook bijzonder interessant zijn om dit verder te onderzoeken in het kader van de commissie ad hoc Milieu en Gezondheid.

Toch had ik nu al graag antwoorden gekregen op de volgende vragen. Bent u reeds in het bezit van voornoemde studie ? Bent u ervan overtuigd dat de dioxine-uitstoot, en dan in het bijzonder die van de omstreden verbrandingsovens, de oorzaak is van spina bifida, zoals de studie stelt ? Op hoeveel plaatsen in Vlaanderen staan er dioxine-meetnetten ? Tweemaal per jaar worden er gedurende een maand dioxine-metingen uitgevoerd. Lijkt dit volgens u voldoende ? Wanneer wordt beslist om in een bepaald gebied dioxine-metingen uit te voeren ? Welke maatregelen worden er getroffen wanneer de dioxine-uitstoot de norm heeft overschreden, zoals meermaals voorkomt bij crematoria ? Zult u bijkomende initiatieven nemen om een zo volledig mogelijk overzicht te krijgen van de dioxine-uitstoot in Vlaanderen ?

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : We hebben eind 2000 inderdaad deze studie opgevraagd, samen met bijkomende inlichtingen, omdat we daar met de VMM zeer geïnteresseerd in zijn. De heer Janssens heeft toen beloofd dat hij ons het eindrapport zou bezorgen zodra het beschikbaar was, maar we hebben

Dua

vooral nog niets gekregen. Daarom wil ik me wat op de vlakte houden wat de inhoud van de studie zelf betreft.

Wat uw tweede vraag betreft, denk ik dat er een algemene consensus bestaat over het feit dat het grootste deel van de dioxine-opstapeling in het menselijk lichaam afkomstig is van inname via voeding. Een vraag die dan meestal ook gesteld wordt is of er onderzoek verricht werd naar de eetgewoonten van de mensen. Het is dus cruciaal te weten of de aanwezigheid van dioxines op zich leidt tot spina bifida, of dat die dioxines aanwezig moeten zijn in een bepaald voedselcompartiment om dit te veroorzaken. Hierover heeft de VMM meer uitleg gevraagd aan professor Janssens. Het antwoord daarop was kort, en de eerste zin luidt als volgt: 'Op de eerste plaats is de relatie tussen spina bifida en dioxines verre van aangetoond in onze studie'.

De voorzichtigheid van de wetenschapper zal hier waarschijnlijk wel in meespelen. De heer Janssens heeft in zijn onderzoek een aantal co-variabelen opgenomen zoals bevolkingsdichtheid, graad van verstedelijking, plaats van de verbrandingsovens en dioxine-depositiewaarden, zoals die gemeten werden door de VMM. De correlatie tussen dioxine-contaminatie en spina bifida bleek inderdaad significant. De correlatie bevestigt echter niet dat dit verband biologisch significant is of dat deze relatie causaal is. Dat is een typisch wetenschappelijke discussie. Mijn besluit is alleszins dat het noodzakelijk is het onderzoek in deze materie voort te zetten en inspanningen te doen om de dioxine-uitstoot te verminderen.

Op uw derde vraag kan ik antwoorden dat er in 2000 op 68 meetplaatsen dioxinemetingen uitgevoerd werden, en dit tweemaal gedurende een maand. De locaties worden elk jaar herbekeken op basis van de gemeten deposities in het voorgaande jaar.

In 2000 werden er metingen over een heel jaar opgestart op zes plaatsen, namelijk in Olen, Antwerpen, Zelzate, Gent, Mol en Wilrijk. In 2001 zullen maandelijks metingen over een volledig jaar gebeuren in Menen, Hoboken en op een viertal nog nader te bepalen locaties. We moeten nog uitzoeken wat de meest geschikte locaties zijn.

Deze studies kosten zeer veel geld, daarom lijkt het me niet aangewezen of uitvoerbaar om op alle plaatsen over een volledig jaar dioxines te meten.

Ter informatie wil ik toch meegeven dat, wat de dioxine-deposities in Vlaanderen betreft, dit veel nauwkeuriger en veel uitgebreider opgevolgd wordt dan in de meeste ons omringende landen. In de meeste Europese landen worden dioxine-deposities niet systematisch gemeten. Onze kennis over dioxine is dus eigenlijk al relatief groot.

De meetplaatsen worden gekozen in de nabijheid van verbrandingsovens, in industriegebieden met potentiële bronnen, in steden en in landelijke zones en zijn dus niet representatief voor de gemiddelde depositie over Vlaanderen. We hebben de locatie van die meetplaatsen dus zeer doelbewust gekozen. Op te merken valt dat de klassieke bronnen zoals afvalverbrandingsovens, niet langer de belangrijkste bijdrage leveren. Naast de industrie – met onder meer de metallurgie en de houtverbranding – zorgen ook gebouwenverwarming, open vuren en het lange-afstandstransport door de lucht voor een bijdrage.

Bij overschrijding van de emissiegrenswaarden stelt de toezichhoudende ambtenaar van de afdeling Milieu-inspectie van Aminor een proces-verbaal op, dat naar het parket wordt gestuurd. Daarnaast wordt parallel de weg van de administratieve handhaving gevolgd. Voor afvalverbrandingsinstallaties bepaalt Vlare II specifiek dat de exploitant een overschrijding van emissiegrenswaarden onmiddellijk moet melden aan de toezichhoudende overheid en aan de afdeling Milieuvergunningen, dat de exploitant de inrichting niet in werking mag houden zonder dat de emissienormen in acht worden genomen en dat hij de nodige maatregelen moet treffen om de inrichting te wijzigen, dan wel buiten werking te stellen. Indien de exploitant hieraan niet het nodige gevolg verleent, zal de toezichhoudend ambtenaar van de afdeling Milieu-inspectie hem hiertoe aanmanen, desgevallend bevelen. Dit kan dus zelfs tot sluiting leiden.

Voor de andere sectoren waarvoor dioxine-emissiegrenswaarden bestaan – bijvoorbeeld metallurgie, raffinaderijen, crematoria – is de voornoemde Vlare II-bepaling niet van kracht. Bij overschrijdingen van de emissiegrenswaarden zal de toezichhoudend ambtenaar van de afdeling Milieu-inspectie de exploitant aanmanen en desgevallend bevelen om de nodige maatregelen te nemen, zodat zo snel mogelijk wordt voldaan aan alle wettelijke voorwaarden. Bij zeer ernstige overschrijdingen kan de toezichhoudend ambtenaar verdergaande maatregelen nemen en desnoods sluiting opleggen.

Dua

Specifiek voor de crematoria wil ik erop wijzen dat de sectorale emissiegrenswaarde voor dioxines, namelijk 0,1 nanogram TEQ/Nm³ rookgassen, voor de bestaande installaties pas van kracht wordt op 1 januari 2003. Er is immers in een overgangstermijn voorzien.

De afdeling Milieu-inspectie voert al verschillende jaren emissiemeetcampagnes uit bij afvalverbrandingsinstallaties en industriële procesinstallaties, waarbij onder meer de dioxineconcentratie wordt gemeten. In september 2000 heeft de afdeling Milieu-inspectie een contract afgesloten met een erkend laboratorium om op een snelle en flexibele manier emissiemetingen te kunnen uitvoeren, met inbegrip van de bepaling van de dioxine-uitstoot. Per jaar gebeuren op deze manier zestien emissiemetingen, telkens gedurende drie opeenvolgende dagen. Dit programma zal ook de komende jaren worden vervolgd.

Verder blijft de afdeling Milieu-inspectie veel aandacht besteden aan de controle van de naleving van de meetverplichtingen door de exploitanten. Het gaat hier dan om een zelfcontrole.

Er werden tot nu toe verschillende initiatieven genomen om een zo volledig mogelijk overzicht te hebben van de dioxine-uitstoot in Vlaanderen. In 1995 werd een emissie-inventaris voor dioxines opgesteld door de VITO, en dit in opdracht van de VMM. Dit stofdossier geeft de evolutie weer van de emissies van dioxines voor België en de drie gewesten voor de periode 1985 tot 1995 en dit via een emissie-inventaris voor vijftien sectoren, opgesteld aan de hand van toen beschikbare metingen in België of van emissiefactoren uit buitenlandse literatuur. In het kader van de uitvoering van actie 30 in verband met dioxines van het Milieubeleidsplan 1997-2001 werd in 2000 een studie gestart om de dioxine-emissies door gebouwenverwarming op vaste brandstof en door open vuren te herschatten en een studie om de dioxinebeladen afvalstromen van de industrie beter in kaart te brengen.

Voor de inventarisatie van emissies naar de lucht zullen er door de jaarlijkse meetplicht die vanaf 1 januari 2000 via Vlarem opgelegd is aan de bestaande klasse 1-installaties van de ijzer- en staalnijverheid en de non-ferro-industrie, raffinaderijen, crematoria en klasse 1-stookinstallaties op hout vanaf 2001 meer gegevens, naast deze van de afvalverbranding, beschikbaar zijn. In de voorbije jaren ging de aandacht vooral uit naar de klassieke verbrandingsinstallaties, maar nu wordt die aandacht verschoven naar de andere dioxinebronnen.

De voorzitter : Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Mevrouw de minister, ik heb net vandaag vernomen dat deze studie werd opgemaakt in opdracht van het provinciebestuur van de provincie Limburg en dat deze eigenlijk nog niet mocht worden vrijgegeven. Ik hoop dat we deze zo spoedig mogelijk zullen kunnen bespreken.

Ik ben ook nog in het bezit van een Nederlands artikel waarin staat dat in de buurt van verbrandingsovens bij kinderen afwijkingen door spina bifida werden vastgesteld. Is het dan zo moeilijk om te durven erkennen dat dit er voor een stuk tussen zit ? Ook in de studie gezondheid en milieu merk ik dat er steeds andere oorzaken zijn die aan de basis zouden kunnen liggen van afwijkingen bij kinderen. Ik denk daarbij bijvoorbeeld aan dioxine-opname door voeding.

Minister Vera Dua : Ik ben geen wetenschapper, maar kan u wel het volgende zeggen. Door het wonen in de omgeving van een dioxinebron zou het eten van zelfgekweekte groenten het risico enorm kunnen doen stijgen. (*Opmerking van mevrouw Marleen Van den Eynde*)

De voorzitter : Mevrouw Van den Eynde, zoals u weet, had ik voor dit onderwerp eerst verwezen naar de commissie ad hoc Milieu en Gezondheid. Het Uitgebreid Bureau heeft mij echter niet gevolgd in het advies over een gelijkaardige interpellatie. Vragen over de relevantie van een wetenschappelijk onderzoek moet u niet aan de minister stellen, want zij is enkel politiek verantwoordelijk. Zij hoeft niet te antwoorden op zaken waar wetenschappers zelf niet wijs uit geraken. (*Opmerking van mevrouw Marleen Van den Eynde*)

Minister Vera Dua : Ik zal toch een antwoord trachten te geven. Als een relatie kan worden vastgesteld tussen vervuiling en een ziekte, dan is de ramp reeds geschied. We moeten niet zoeken naar rampen, maar wel naar mogelijke verbanden. Persoonlijk ben ik ervan overtuigd dat er een verband bestaat, maar het is bijzonder moeilijk om dit wetenschappelijk te bewijzen. Ik wacht echter niet tot de wetenschappers er wijs uit geraakt zijn. Neen, ik vind dat we politiek alles moeten doen om de dioxine-uitstoot sterk te verminderen. We zitten daarbij op de goede weg. In die zin geef ik u wel gelijk als u zegt dat we niet moeten wachten op uniforme bevindingen of uitspraken van wetenschappers.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de toepassing van de Vlarem-wetgeving op de zwembaden

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van den Eynde tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de toepassing van de Vlarem-wetgeving op de zwembaden.

Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Mevrouw de minister, sinds de invoering van de Vlarem-normen eind 1995 dienen ook de zwembaden zich aan te passen aan de nieuwe normen. Vermits de aanpassingen aan de zwembaden zeer grote infrastructuurwerken omvatten, had de toenmalige minister voor Leefmilieu, Theo Kelchtermans, de uitbaters van zwembaden uitstel gegeven tot eind 2000.

Aangezien vele zwembaden nog niet waren aangepast aan de nieuwe Vlarem-wetgeving dreigden vele gemeenten en exploitanten hun zwembad te moeten sluiten. In de plenaire vergadering werd gevraagd een lijst op te maken van de zwembaden die zouden moeten sluiten, doch de minister kon hier toen nog niet op antwoorden omdat de Milieu-inspectie overstelpt werd met vragen om uitstel.

Zo heb ik bijvoorbeeld net vernomen dat het zwembad van Kontich enkele weken moet sluiten omdat het een aantal dringende aanpassingen moet doorvoeren.

Op welke manier heeft de minister opnieuw uitstel verleend aan een aantal exploitanten ? Welke zwembaden komen volgens de Milieu-inspectie in aanmerking voor uitstel ? Welke gemeentelijke zwembaden moeten worden gesloten indien zij dit jaar niet aan de geplande werken beginnen ? Heeft de minister een oplossing voorhanden indien een gemeentelijk zwembad dient te sluiten, waardoor leerlingen niet meer kunnen gaan zwemmen, terwijl dit volgens de eindtermen voor het basisonderwijs een verplichting is ?

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, ik zal niet ingaan op de technische elementen van Vlarem. U weet dat er een regeling in werking moest treden vanaf 1 januari 2001. Iedereen is er reeds acht jaar van op de hoogte dat die reglementering er zou komen. De technische details zal ik overma-

ken aan de diensten, zodat u kunt zien hoe dit alles is geëvolueerd. Maar in feite heeft men een overgangstermijn van acht jaar gekregen om te voldoen aan die sectorale milieuvoorwaarden.

Wel machtigt Vlarem me om in individuele gevallen toelating te geven tot afwijking van bepaalde van deze voorschriften. In Vlaanderen zijn er een 500-tal zwemgelegenheden die onder de toepassing vallen van voornoemde reglementering. Circa de helft hiervan heeft, gebruik makend van deze mogelijkheid tot afwijking, een afwijkingsaanvraag ingediend. Ik moet vaststellen dat, ondanks de overgangstermijn van acht jaar, zeer veel afwijkingsaanvragen nog eind vorig jaar werden ingediend.

Het is de minister die een afwijking toestaat en niet de afdeling Milieu-inspectie. Er wordt op zich geen uitstel gegeven. Op basis van de ingediende afwijkingsaanvragen worden wel gemotiveerde toelatingen verleend om af te wijken, op voorwaarde dat er gelijkwaardige waarborgen worden voorgesteld. Als er afwijkingen worden toegestaan, is dat omdat men weet dat er geen echt gevaar is voor de veiligheid of de volksgezondheid. Is dat wel het geval, dan kan ik niet anders dan zeer drastische maatregelen treffen. Het toezicht gebeurt door de ambtenaren van de afdeling Preventieve en Sociale Gezondheidszorg, onder de bevoegdheid van minister Vogels, en van de afdeling Milieu-inspectie.

Volgens de afdeling Milieu-inspectie moesten in elk geval de volgende zwembaden om milieutechnische redenen worden gesloten voor 1 januari 2001 : bad Sint-Michel te Sint-Niklaas, Zomerhuis te Stekene en Stedelijk Zwembad te Lier. Deze zwembaden zijn effectief niet langer in exploitatie. Verder zijn er volgens de afdeling Preventieve en Sociale Gezondheidszorg, dus de gezondheidsinspectie, nog een dertigtal zwembaden met ernstige tekortkomingen die op het vlak van de gezondheid een onmiddellijk gevaar kunnen betekenen. Deze dossiers zullen dan ook worden afgehandeld door de gezondheidsinspectie.

Als minister bevoegd voor leefmilieu kan ik alleen maar stellen dat de exploitanten van de ingedeelde inrichtingen zich moeten conformeren aan de milieuvoorschriften. Dit geldt evenzeer voor zwembaden. Binnen mijn bevoegdheid tracht ik, omwille van de duidelijkheid en de noodzaak van de beschikbaarheid van veilige en hygiënische zwembaden, zo snel mogelijk te beslissen over de ingediende aanvragen om een toelating tot afwijking.

In mijn opdracht heeft de afdeling Milieuvergunningen in samenwerking met de gezondheidsin-

Dua

spectie een actieprogramma opgezet tot versnelde afwerking van deze aanvragen. Wellicht verwijst de vraagsteller daarnaar. Er wordt een lijst opgesteld van wat dringend is. Dit wordt doorgegeven aan de zwembaden, die tot eind februari de tijd hebben om die zeer dringende zaken in orde te brengen. Dan bekijken we wanneer ze voor de andere zaken een eventueel saneringsprogramma indienen. Bij het overleg met de zwembaden werd telkens de minister van Onderwijs betrokken, om te onderzoeken of er plaatselijk oplossingen kunnen worden gevonden wanneer een zwembad tijdelijk buiten gebruik is, zodat het schoolzwemmen niet wordt gehypothekeerd. In de praktijk slaagt men daar vaak in, als men maar goede afspraken maakt met elkaar.

De voorzitter : Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Het is me niet helemaal duidelijk of er nog andere technieken worden toegelaten. In een krantenartikel las ik dat u een schepen van Aartselaar had meegedeeld dat het niet wenselijk was nog langer ozon te gebruiken om het zwembadwater te ontsmetten. U weet dat onze fractie daarover in het verleden al een aantal voorstellen heeft gedaan. In een ander artikel las ik over een camping waar men momenteel zoutwaterelektrolyse gebruikt om het zwembad te ontsmetten.

Minister Vera Dua : Ik kan daar nu niet meteen op antwoorden. Als we een bepaalde lijn trekken, dan gebeurt dat echt op advies van Gezondheid. Die vraag lijkt me dus veeleer iets voor minister Vogels.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos Bex tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het conflict natuur – industrie – landbouw in de Tiense regio

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Bex tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het conflict natuur – industrie – landbouw in de Tiense regio.

De heer Bex heeft het woord.

De heer Jos Bex : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte leden, mijn vraag gaat over de suikerfabriek van Tienen, maar ik veronderstel dat men ook in West-Vlaamse suikerbietverwerkende bedrijven met dit probleem kampt.

Bij het oogsten van de suikerbieten wordt er heel wat grond meegenomen van het veld naar de fabriek. Die moet men naderhand terug kwijt geraken. Vroeger was dat geen probleem. Men stortte die grond gewoon bij de landbouwers op het veld, vooral dan in de Kempen. Dit werd immers beschouwd als een soort grondverbeteraar. Nu beschouwt men het echter als afval. In Tienen stort men dit nu in bezinkputten. Nu is er sprake van deze putten te vergroten, wat tot een conflict leidt met de lokale natuurverenigingen. Ze wijzen erop dat men bijkomend terrein gaat aantasten. Rond die stortputten was spontaan natuur ontstaan. Bij de suikerfabriek zegt men dat het doorrekenen van de kosten aan de boer voor het transporteren of zuiveren van dat slib de zaak onbetaalbaar zou maken.

Is er een oplossing te vinden voor dit probleem ? Nu zegt men dat de grond vervuild is door de bemesting, nodig bij het kweken van die bieten. Mag die grond niet terug op de velden worden gestort ? Zo neen, welke alternatieven heeft de raffinaderij ? Het probleem rijst hoe we de hele Getevallei kunnen behoeden voor een verder storten.

De voorzitter : Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte leden, ik wil een iets andere invalshoek belichten. In de ruimere Tiense regio zijn we in deze voor landbouw toch wel heel onzekere tijden heel blij dat er nog een typisch met de landbouw verweven industrie bestaat. Die bestaat al meer dan 100 jaar. Vroeger heeft dit aan niet-landbouwers heel veel tewerkstellingskansen gegeven. Nu is die tewerkstelling door de doorgedreven mechanisering in fabriek en raffinaderij herleid tot een minimum. Maar de verankering met de landbouw voor een zekere afzet en inkomen, dus ook voor de leefbaarheid van de vele gemengde bedrijven, is er. We hopen dat die verankering behouden kan blijven.

Wat de plaatselijke situatie betreft, meen ik dat landbouw en industrie beide winnen. Uiteraard moet men voor het hele proces de nodige vergunningen hebben, zowel inzake ruimtelijke ordening als inzake leefmilieu. Dat gebeurt ook nauwgezet. Vanuit het oogpunt van ruimtelijke ordening in Tienen hebben de fabriek en de bezinkputten een

Merckx-Van Goey

plaats op het gewestplan. Dat is al twee keer herzien en geëvalueerd. Tussen 1993 en 1996 hebben er in deze regio ruiloperaties plaatsgevonden en is er natuurgebied gekomen in de buurt van een industriezone. In 1996 zijn de zones die volgens het gewestplan bestemd waren voor bezinkingsvijvers herleid tot de helft.

De heer Bex suggereerde dat het niet toelaatbaar zou zijn om grond te storten in de bezinkingsvijvers. Dit is een oud en bekend procédé.

Overleg tussen de landbouwers en de suikerfabrieken heeft ervoor gezorgd dat de boeren nu proberen om de tarra te vermijden. Ze weten dat er stalen worden genomen door de fabrieken en dat de prijs die ze voor de suikerbieten krijgen omgekeerd evenredig is met de hoeveelheid tarra.

Is wantrouwen ten aanzien van de gemeentelijke overheid de reden dat deze vraag in het Vlaams Parlement wordt gesteld? Uiteindelijk zal deze aangelegenheid moeten worden geregeld op gemeentelijk niveau. Bij mijn weten is er helemaal geen sprake van een conflict tussen natuur, landbouw en industrie. Als dat er toch zou zijn, dan moet dat aan de orde worden gesteld op gemeentelijk niveau naar aanleiding van een aanvraag voor het exploiteren van een uitbreidingszone voor de bezinkingsvijvers.

De voorzitter : De heer Bex heeft het woord.

De heer Jos Bex : Mevrouw Merckx overdrijft met haar vermoedens. Als zij vraagt of ik weinig vertrouwen heb in het Tiense stadsbestuur, is mijn antwoord 'ja', maar dat is een andere zaak.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Het wassen van de bieten bij de suikerraffinaderij van Tienen genereert momenteel per jaar gemiddeld ongeveer 80.000 ton tarra-grond, die in bezinkingsbekkens gescheiden wordt van het waswater. Door het wasproces gaat de bodemstructuur van de oorspronkelijke grond verloren en treedt er een scheiding van klei- en zandfracties op, waardoor de grond niet onmiddellijk aantrekkelijk is voor rechtstreeks hergebruik in de landbouw. Er wordt momenteel wel onderzoek gevoerd naar mogelijke vormen van hergebruik van de verschillende fracties van de tarra-gronden.

De grond waarvan sprake kan worden beschouwd als een afvalstof omdat men er zich van wil ontdoen. Deze stof kan worden aangewend als secundaire grondstof voor bodemgebruik, mits voldaan wordt aan de voorwaarden inzake samenstelling en gebruik, bepaald in het uitvoeringsbesluit Varea.

De tarra is afkomstig van landbouwgronden. Dat deze gronden chemische stoffen zouden bevatten ten gevolge van bemesting is vreemd, gezien normaal de bemestingshoeveelheid van fosfaat en stikstof voor deze teelt niet zo hoog ligt. Indien er op de suikerraffinaderij geen toevoegingen of behandeling met bepaalde stoffen gebeurt op deze grond, gaat het in feite om gewone landbouwgrond. Wat wel van belang kan zijn bij het verspreiden van deze grond op landbouwpercelen zijn fytosanitaire aspecten zoals de mogelijke verspreiding van bepaalde plantenziekten en -plagen.

Op het oorspronkelijk gewestplan Tienen-Landen was voorzien in een zone van meerdere tientallen hectare voor de uitbreiding van de bestaande bezinkingsbekkens. Bij de wijziging van het gewestplan voor Tienen-Landen, werd de uitbreidingszone gereduceerd tot een oppervlakte van circa acht hectare. Deze oppervlakte zou moeten volstaan voor een periode van twintig jaar. De Tiense suikerraffinaderij wenst deze gronden zo snel mogelijk effectief in gebruik te nemen. Na afwerking zou op deze bekkens een nabestemming van parkgebied moeten worden tot stand gebracht.

In een van de oudere slibbekkens dat de voorbije jaren niet meer werd gebruikt, heeft zich een waardevolle moeras- en vijverbiotoop ontwikkeld, met voor de streek interessante trek- en broedvogels. Onder meer de kiekendief zou er verblijven. Dat is niet mis voor Vlaanderen. Het betrokken gebied ligt in industriegebied met als nabestemming parkgebied.

Blijkbaar heeft de raffinaderij de bedoeling om dit oude slibbekken opnieuw in gebruik te nemen en het daarom uit te baggeren. Op korte termijn kan dit leiden tot het verlies van de ondertussen ontwikkelde natuurwaarde. Vanuit het standpunt van het natuurbehoud dient er in eerste instantie over gewaakt te worden dat de zowel ecologisch als planologisch waardevolle terreinen rond de uitbreidingszone voor de bezinkingsbekkens behouden blijven. De open ruimte van de Getevallei mag niet worden aangetast door bijkomende uitbreidingen buiten de daartoe bestemde zones.

Dua

In tweede instantie is het met het oog op de realisatie van de nabestemming van de slibbekkens, belangrijk na te gaan in hoeverre kan worden ingespeeld op de natuurwaarde die op de slibbekkens is gegroeid of die in de toekomst tot ontwikkeling kan komen.

Uit contacten van de afdeling Natuur met het management van het bedrijf, blijkt er wel bereidheid te bestaan om deze zaak te bespreken en na te gaan of er alternatieve oplossingen kunnen worden gevonden. Het zou inderdaad beter zijn om dit spontaan gegroeide natuurgebied ongeschonden te laten. Ik zal de milieuadministratie daarom opdracht geven om terzake met het bedrijf overleg te voeren en een oplossing te zoeken die de natuurwaarde maximaal veilig stelt.

De voorzitter : De heer Bex heeft het woord.

De heer Jos Bex : Mevrouw de minister, ik ben zeer tevreden met uw antwoord.

Volgens mijn contactpersoon in de raffinaderij zouden de chemische stoffen in de tarra afkomstig zijn van de bemesting.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de milieuvergunning van BRC

De voorzitter : Aan de orde is de raag om uitleg van mevrouw Van den Eynde tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de milieuvergunning van BRC.

Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, reeds enige tijd haalt de firma BRC – Belgian Refining Corporation – de pers omwille van reukproblemen. Ik wil hierbij een overzicht schetsen van de problemen die zich voordeden.

Zo dacht men reeds op 18 augustus 1999 dat een reukprobleem in de noordelijke districten van Antwerpen veroorzaakt werd door BRC. Na vaststel-

lingen van het CLW, het Centrum voor Lucht en Waterverontreiniging, bleek dat de reukhinder meer uit zuidelijke richting kwam. Op 24 januari werd opnieuw een reukprobleem vastgesteld ter hoogte van de Scheldelaan, de plaats waar ook het tankpark van BRC gelegen is. Er werd een onderzoek opgestart, maar er werden geen aanwijsbare problemen vastgesteld.

Op 29 januari 2000 werd er wel degelijk een geurprobleem vastgesteld. Ten gevolge van problemen met het operationele besturingssysteem werd zuurwater in de opslagtank verzameld, dat bij het afvoeren was vrijgekomen in de waterzuiveringsinstallatie van het bedrijf. Hierdoor ontsnapte er een penetrante geur die in bepaalde wijken van Berendrecht hinder veroorzaakte.

Op 9 maart 2000 werd bij het bedrijf tijdelijk alarmfase 1 afgekondigd nadat zich problemen hadden voorgedaan bij een tank. Het dak van een stookolietank was door een lichte overdruk afgescheurd op een aantal plaatsen.

De milieuvergunning van dit bedrijf zou eind 2000 afgelopen zijn, en er werd tot op heden nog geen nieuwe milieuvergunning uitgevaardigd. Bij de meer dan 250 vaste personeelsleden en zo'n 150 contractuelen zijn de gemoederen verhit, omdat zij ongerust zijn over de werkzekerheid die door het niet verlengen van de milieuvergunning in het gedrang komt. Het is belangrijk dat er in dit dossier duidelijkheid komt.

Is de stankgolf die het bedrijf verspreidt schadelijk ? Heeft dit bedrijf, toen er zich problemen voordeden, correct gehandeld ? Waarom is de vergunning nog niet verlengd ? Welke tekortkomingen vertoont het bedrijf inzake milieuwetgeving ? Zijn er onderhandelingen tussen de overheid en de bedrijfsleiding ?

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : De schadelijkheid van de stankgolven van 29 januari 2000 en 9 maart 2000 is niet te bepalen. De afdeling Milieu-inspectie heeft immers geen metingen uitgevoerd en kan de eventuele concentratie van koolwaterstoffen in de omgevingslucht dus niet inschatten.

BRC en omwonenden melden geurhinder aan het Centrum voor Lucht- en Waterverontreiniging, aan de Milieupolitie van de stad Antwerpen en/of aan de afdeling Milieu-inspectie, buitendienst Antwerpen. De meldingen gebeuren telefonisch of per fax. Het bedrijf heeft dus correct gehandeld.

Dua

De termijn van de basisvergunning en de vergunning voor diverse uitbreidingen van BRC verstreek op 31 december 2000. Volgens artikel 39, paragraaf 1 van Vlarem moet een hernieuwing van de milieuvergunning worden aangevraagd tussen de achtste en de twaalfde maand voor het verstrijken van de lopende vergunning. In dit concreet geval was dat uiterlijk op 31 december 1999.

BRC diende op 22 december 1999 de vergunningsaanvraag bij de bestendige deputatie van Antwerpen in. Het veiligheidsrapport ontbrak echter. Pas op 21 april 2000, nadat de aanvraag met het op 7 april 2000 conform verklaarde veiligheidsrapport was vervolledigd, kon men de aanvraag ontvankelijk en volledig verklaren. De bestendige deputatie van Antwerpen weigerde om veiligheidsredenen bij beslissing van 3 augustus 2000 de hernieuwing van de vergunning in eerste aanleg.

Het bedrijf tekende bij mij beroep aan tegen deze beslissing. Mijn administratie ontving het beroep op 22 september 2000. Conform de procedure bepaald in Vlarem moet ik binnen een termijn van vijf maanden uitspraak doen, te rekenen vanaf de datum van ontvangst. Dat is dus uiterlijk op 22 februari 2001. U begrijpt dus dat ik in dit stadium de beslissing niet kan toelichten.

Er zijn in maart 2000, juni 2000, november 2000, december 2000 en januari 2001 een aantal processen-verbaal opgesteld, omwille van specifieke technische tekortkomingen. Het bedrijf kreeg ook enkele aanmaningen in overeenstemming met Vlarem. Bij de processen-verbaal van na 2 december 2000 zijn geen aanmaningen meer gegeven op basis van Vlarem I, omdat er een uitspraak in beroep wordt verwacht.

De inspraak van de aanvrager-exploitant tijdens de behandeling van zijn vergunningsaanvraag is eveneens geregeld in de wetgeving. Hij heeft het recht gehoord te worden door de Milieuvergunningcommissie. Dat is ondertussen gebeurd.

Tussen de bedrijfsleiding en de afdeling Milieu-inspectie werden geen onderhandelingen gevoerd. Ik heb wel een delegatie werkgevers en vervolgens ook een delegatie werknemers ontvangen. Bovendien werden enkele externe veiligheidsdeskundigen gehoord om de situatie juist te kunnen inschatten. Het is immers geen eenvoudig dossier.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jacky Maes tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de verwerving van de kustduinen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Maes tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de verwerving van de kustduinen.

De heer Maes heeft het woord.

De heer Jacky Maes : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, in 1997 dienden u, als toenmalig parlementslid, de heer Van Nieuwkerke, de heer Sauwens en ikzelf voorstellen van decreet in voor de oprichting van een verwervingsinstrument voor de Vlaamse kustduinen.

Op 3 februari 1998 verklaarde de Vlaamse regering zich akkoord om vanaf 1999 gedurende tien jaar elk jaar 120 miljoen frank uit te trekken voor de verwerving van beschermde duingebieden, onder de vorm van een specifieke post in het MINA-fonds. Hiervoor kwam 70 miljoen frank van Leefmilieu en 50 miljoen frank van Openbare Werken. De provincie West-Vlaanderen reserveerde bovendien nog eens tientallen miljoenen voor de verwerving van duinen. Ik herinner me nog goed dat het oprichten van een DAB werd verworpen, omdat het kredietsaldo op de kustduinenpost van het MINA-fonds van het ene begrotingsjaar naar het andere kon worden overgedragen.

We hebben toen goed parlementair werk geleverd, maar nu stellen we vast dat alles traag verloopt. Bovendien maakt de eigendomstructuur van belangrijke duingebieden het moeilijk om tot overeenkomsten te komen. Honderden kleine percelen belemmeren een snelle verwerving. Bovendien is de administratieve aankoopprocedure erg omslachtig. Het Vlaams Gewest beschikt daarnaast nog altijd niet over een voorkooprecht voor beschermde duingebieden. Nochtans ben ik ervan overtuigd dat het nog steeds uw wens is deze duingebieden te verwerven, en daarom stel ik de volgende vragen.

Welke oppervlakte aan kustduinen is er sinds februari 1998 aangekocht door het Vlaams Gewest ? Is er wat dat betreft een bevredigende vooruitgang ten opzichte van vroeger ? Is er reeds een regeling voor kredietsaldo-overdracht ? Indien niet, wanneer denkt u dan een initiatief hieromtrent te nemen ? Hoeveel personen staan in voor het aankopen van kustduinen en welke rang, welke functie en welk statuut hebben zij ? Welke taken voeren zij

Maes

uit ? Is er voldoende personeel ? Indien niet, bent u dan van plan om er meer personeel mee te belasten ? Neemt u zich voor iets te doen aan de juridische lacune met betrekking tot het voorkeepsrecht ?

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Maes, tussen 1998 en 2000 kocht de afdeling Natuur 138 hectare kustduinen en duin-polderovergangsgebied aan. Dat komt overeen met een aankoop van 46 hectare per jaar. In de periode van 1993 tot en met 1997 werd slechts 7 hectare per jaar aangekocht. Er is echter nog heel wat werk aan de winkel omdat particulieren nog 2200 hectare duinen en duin-polderovergangsgronden bezitten.

In 1998 hadden we een discussie over deze kwestie in het parlement, en minister Kelchtermans besliste toen in plaats van een DAB een aparte begrotingspost op te richten voor de aankoop van duinen.

Punt vijf van de beslissing van de Vlaamse regering van 3 februari 1998 betreffende de oprichting van een verwervingsinstrument voor de maritieme duinstreek is nog niet uitgevoerd. In punt vijf stond : ‘Tevens zal de Vlaamse regering een oplossing uitwerken in verband met de jaarlijkse overdracht van het saldo van deze nieuwe post.’

Nu wordt jaarlijks in een voldoende groot budget voorzien in post 3.18 van het MINA-fonds. Het budget is groter dan voor het aanbod nodig is. Ik heb bij begrotingsbesprekingen altijd gezegd dat deze afzonderlijke aankooppost moet worden behouden omwille van de bovenstaande beslissing en omwille van het belang van een duidelijk duinaankoopbeleid. De invoering van een ruiter werd niet aanvaard. Men wil dit systeem zoveel mogelijk terugdringen om allerlei begrotingstechnische redenen. Als zich bijzondere kansen aanbieden, dan ben ik bereid die bij de begrotingsbesprekingen te verdedigen.

Er is een cel belast met de verwerving van de kustduinen. Deze cel bestaat uit twee personeelsleden, namelijk een juriste van niveau A die adjunct van de directeur is, en een administratief medewerker van niveau C. Zij werden in 1998 aangeworven als contractuelen van bepaalde duur voor een periode van vier jaar, dus tot en met 2001. Hun taken bestaan onder andere uit het contacteren van en onderhandelen met particuliere duineigenaars, het

omschrijven van de aan te kopen gebieden, het maken van afspraken met de aankoopcomités, het opvolgen van de procedure van de vastlegging van de nodige kredieten en het geven van aankoopopdrachten aan het aankoopcomité. Ze zijn ook belast met het behandelen van de schadevergoedingen die door het Vlaams Gewest verschuldigd zijn ingevolge het duinendecreet, het juridisch bijstaan van natuurwachters enzovoort. Ze hebben dus veel opdrachten.

Vele kustduingebieden zijn qua eigendomsstructuur echter verdeeld in honderden kleine kadastrale percelen die elk toebehoren aan een verschillende particuliere eigenaar. Vaak zijn er ook onverdeeldheden. Het is dus zeer moeilijk om daar snel een slag te slaan, er moet met honderden personen onderhandeld worden en dat is zeer arbeidsintensief. Ook de procedure voor de vastlegging van de kredieten is omslachtig. U weet dat de regering ondertussen een besluit heeft genomen om een aantal stappen te vermijden. Het niveau voor de begrotingsakkoorden is nu opgetrokken, zodat er minder begrotingsakkoorden aangevraagd moeten worden, wat een tijdsbesparing is. Ik heb mijn kabinetsmedewerker de opdracht gegeven om samen met de diverse partners, waaronder de inspecteur van Financiën en het kabinet van Begroting, te zoeken naar een administratieve vereenvoudiging van de aankoopprocedures. Een knelpunt wordt natuurlijk gevormd door de federale aankoopcomités. Daar kan misschien iets aan veranderd worden bij de verdere besprekingen over de staatshervorming.

Er is ook nog de vraag of de cel niet uitgebreid zal worden. De aangroei van de administratie of van het aantal ambtenaren is onderhevig aan een hele reeks wetmatigheden die onder de verantwoordelijkheid van minister Sauwens vallen. Dat is dus geen eenvoudige zaak, maar we zullen dat bekijken bij de herstructurering van de Vlaamse administratie. Het is in ieder geval mijn bedoeling de duinencel te behouden. Een knelpunt bij de huidige personeelssituatie is dat beide personeelsleden contractuelen van bepaalde duur zijn en dat hun contracten begin 2002 ten einde lopen. Ik denk dat er genoeg motieven zijn om de verlenging van het contract van deze ambtenaren of de opname van deze ambtenaren in het personeelskader te overwegen. Ik heb de administratie dan ook gevraagd een verlenging van de contracten voor te bereiden.

Op uw vierde vraag kan ik antwoorden dat het hier inderdaad om een onvolkomenheid gaat. Het voorkeepsrecht zal opgenomen worden in de wijziging van het decreet natuurbehoud dat nu voorbereid wordt. Het voorkeepsrecht moet ook gelden voor

Dua

deze gebieden. Binnenkort wordt het definitieve voorstel voor de wijziging van het decreet natuurbehoud voor de regering gebracht. Als we dit erin krijgen, dan denk ik dat door deze maatregel de grondspeculatie gedeeltelijk kan worden afgeremd.

De heer Jacky Maes : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord, maar ik wil toch nog enkele bedenkingen maken. Het kan wel zijn dat er gemiddeld 7 hectaren aangekocht werden tot en met 1997, en dat men momenteel aan 46 hectaren zit. Wetende wat er nog moet worden aangekocht, dan beseft men dat de mensen ons hier al lang vergeten zullen zijn als alles aangekocht is. Het gaat dus zeer traag.

Dat blijkt ook uit uw antwoord op vraag drie, over het personeelskader. Als het inderdaad zo is dat men vandaag de kredieten niet moet overhevelen omdat die nooit uitgeput werden, heeft dat alles te maken met het feit dat te weinig mensen zich bezighouden met de aankoop van de duinen. Als u zegt dat dit zeer arbeidsintensief is, dat het zeer moeilijk is, dat er talrijke eigenaars zijn, dan moeten we ervoor zorgen dat daar meer mensen aan gezet worden, zodat er meer werk geleverd kan worden. Dan zullen de kredieten wel uitgeput worden en dan zullen er minder overschotten zijn.

Minister Vera Dua : Tenzij we overgaan tot onteigeningen, en daar wil ik op termijn nog wel een discussie over voeren, moeten de eigenaars natuurlijk ook wel bereid zijn om te verkopen. Ik heb vastgesteld dat de afdeling Natuur via de pers een campagne gevoerd heeft om aan de eigenaars te vragen wie er geïnteresseerd is in verkopen, omdat men geen kandidaten vindt. Ik vind dat de mensen moeten weten dat we actief bezig zijn met het proberen aankopen van die duinen.

Voor het aantal personeelsleden moet ik echter ook een beetje naar het evenwicht binnen mijn diensten kijken. Als minister Sauwens zegt dat ik er personeel bijkrijg, dan wordt dat natuurlijk een andere zaak, maar nu kan ik dat niet doen.

De heer Jacky Maes : Ik wil alleen maar zeggen dat het ene niet los te koppelen is van het andere. Indien u meer personeel zou hebben, dan zou er ook meer werk kunnen worden geleverd. De duinen zijn inderdaad de eigendom van zoveel her en der verspreide eigenaars, dat is inderdaad een zeer moeilijke zaak, maar er is volgens mij toch ook te weinig druk om de mensen te verplichten tot ver-

kopen. Een volgende stap is het overgaan tot onteigeningen.

Minister Vera Dua : We zijn momenteel die aankoopprocedure op punt aan het stellen. Als dat gelukt is, moeten we nagaan of het kopen niet gemakkelijker gaat. Als we zien dat er dan een versnelling komt, dan weten we dat we goed bezig zijn. Als blijkt dat er toch nog een extra inspanning moeten worden geleverd voor die kustduinen, dan kunnen we die onteigeningen inderdaad nog wel eens bekijken. Ik vrees dat het sowieso toch een heel moeilijke zaak zal worden om al die individuele eigenaartjes over de streep te trekken. Ik heb onlangs nog met iemand contact gehad die erop speculeerde dat zijn perceel bouwgrond zou worden.

De heer Jacky Maes : Ik denk dat er mogelijkheden ontstaan als de lacune in verband met het voorkooprecht opgelost wordt.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Joachim Coens tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de begrazing van natuurterreinen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Coens tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de begrazing van natuurterreinen.

De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Mijnheer de voorzitter, mijn vraag sluit een beetje aan bij de vorige. De heer Maes sprak over de verwerving van duinen, maar er is ook de verwerving van natuurgebieden. De vraag die dan gesteld moet worden is wat er met die natuurgebieden gedaan wordt, hoe ze beheerd en onderhouden worden in functie van de doelstellingen.

Veel van deze terreinen waren in extensief landbouwbeheer, en om de gewenste natuurdoelstelling te bereiken moeten ze nu extensieve begrazing ondergaan. In de ene provincie zijn daarvoor bepaalde overeenkomsten afgesloten, in andere niet, en in sommige provincies heeft het gewest zelf dieren in eigendom. Ik verneem dat op sommige plaatsen zelfs aan de plaatselijke ponyclub gezegd wordt dat

Coens

de dieren daar mogen grazen. Mevrouw de minister, kunt u het beleid hierover niet wat duidelijker en transparanter maken ?

Welke oppervlakte gewestelijke natuurreservaten moet extensieve begrazing als beheersmaatregel krijgen ? Welke oppervlakte wordt vandaag reeds via extensieve begrazing beheerd ? Welke diersoorten worden daarbij ingezet, in welke densiteit en over welke oppervlakte ? Zijn dergelijke extensief beheerde terreinen cultuurgronden ?

Hoeveel dieren heeft het gewest in eigendom om die begrazing uit te voeren ? Hoeveel dieren van derden worden ingezet bij de begrazing ? Wat is de kostprijs van overeenkomsten voor begrazing door derden ? Wat is de kostprijs van begrazing door eigen dieren ? Zijn dienaangaande analyses of afwegingen gemaakt rond alle aspecten, waaronder de aankoop van dieren, de veterinaire kosten, de kosten van stalling en toezicht ?

Zijn er opbrengsten van de eigen dieren ? Zo ja, op welke wijze worden deze dan verkocht ? Op welke wijze gebeurt de aangifte van deze dieren aan de mestbank ? Over welke nutriëntenthalte beschikt het gewest ? Voor hoeveel dieren beschikt het gewest over een milieuvergunning ? Maakt het gewest gebruik van federale of Europese steunmaatregelen ?

De onderliggende bedoeling van al deze punctuele vragen is te weten te komen wat de juiste spelregels zijn om deze steeds uitbreidende oppervlakte op een transparante en juridisch correcte manier te beheren en derden daarbij op een positieve manier te betrekken.

De voorzitter : De heer Maes heeft het woord.

De heer Jacky Maes : Tot onze grote verwondering moeten we aan onze kust vaststellen dat de duinen her en der door Schotse runderen en andere dieren worden begraasd.

Een tweetal weken geleden heeft een parlementair bezoek ons evenwel in de gelegenheid gesteld de AWZ-serres in De Haan te bezoeken. Niet alleen de diversiteit van de runderen, maar ook de wijze waarop deze daar gebruikt worden, was voor ons een hele openbaring. Het zou dan misschien ook nuttig zijn om over deze materie een communicatie aan de bevolking te starten, zodat iedereen weet wat daarvan de bedoeling en het nut is. De mensen

begrijpen immers niet waarom in onze duinen bijvoorbeeld Schotse runderen rondlopen.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : De cijfers waarover ik beschik, dateren van eind 1998. Ik zal er wel voor zorgen dat het commissiesecretariaat de meest recente cijfers in handen krijgt.

Eind 1998 had Vlaanderen 5.500 hectare natuurreservaat. Deze oppervlakte is in de voorbije twee jaar wel sterk toegenomen, hoofdzakelijk door de erkenningen. Toch blijft dit onvoldoende en het is mijn bedoeling het te verhogen tot het internationaal gangbare niveau. Er is te lang te weinig aandacht geweest voor de uitbouw van natuurreservaten.

Het is inderdaad juist dat steeds meer wordt gekozen voor zeer extensieve begrazing als beheersmaatregel. Dit sluit aan bij de internationale ontwikkelingen en inzichten in het natuurbeheer om via extensieve jaarrondbegrazing op een efficiënte manier een goed natuurresultaat te bereiken. Om optimale resultaten te bereiken moeten de oppervlakten van de reservaten stijgen en moeten we de versnippering wegwerken zodat grote aaneengesloten oppervlakten in natuurbeheer komen.

Voor de Vlaamse natuurreservaten worden in heel wat gevallen dieren van derden ingezet. Veelal zijn dit runderen van lokale landbouwers die via een gebruiksovereenkomst meewerken aan het natuurbeheer. Ik vind dit een goede optie die in de praktijk veel succes kent. De normale huisrunderrassen zijn in bepaalde gevallen niet geschikt voor jaarrondbegrazing en in sommige habitattypes, zoals heideterreinen, aarden ze minder goed.

De oppervlakte gewestelijke natuurreservaten die een begrazingsbeheer moeten krijgen, wordt bepaald door adviescommissies. Ikzelf en mijn diensten zullen zich daar nooit over uitspreken. De adviezen, vastgelegd in het beheersplan, worden snel opgevolgd zodat de huidige begraasde oppervlakte als optimaal kan worden beschouwd binnen het beperkt areaal.

In de Vlaamse natuurreservaten wordt 2.789 hectare via extensieve begrazing beheerd. Dit is dus iets meer dan de helft van de totale oppervlakte. De opsplitsing per provincie zal u later worden overgemaakt.

Er wordt een diversiteit aan grote grazers beoogd aangezien elke soort of elk ras een verschillende

Dua

voedselstrategie heeft, wat ook een variatie te weegbrengt in de natuurwaarden die in de reservaten voorkomen. Maar er zijn ook andere redenen die de keuze bepalen. In reservaten waar veel wandelaars komen, worden handtamme of niet-agressieve soorten ingezet. Op andere plaatsen wordt gekozen voor winterharde Konikpaarden en Heckrunderen die nauw aansluiten bij hun wilde soortgenoten die lang geleden deel uitmaakten van het natuurlijk ecosysteem. Door het gewest worden naast de huisrunderassen in eigendom van derden, schapen, geiten winterharde paarden-, pony- en runderassen ingezet, zoals galloway, Schotse hooglanders, fjordenpaarden, shetlandpony's. In het Westhoekreservaat wordt zelfs een kleine populatie damherten gehouden. De dichtheden variëren van maximaal 1 GVE per 2 hectare tot 1 GVE per 10 hectare of meer.

Uw vierde vraag met betrekking tot cultuurgronden is moeilijk te beantwoorden. Volgens de definitie in het MAP hoeven de terreinen van Aminoal onder natuurbeheer niet als cultuurgronden te worden aanzien omdat ze niet worden bestemd of gebruikt als voedingsbodem voor land- en tuinbouwgewassen of voor boomkwekerijen. In principe zijn de cultuurgronden opgenomen in een databank bij de VLM. Nieuw verworven terreinen die als cultuurgrond geregistreerd staan, worden niet automatisch uit de VLM-databank geschrapt. Misschien moeten we daar wat meer orde op zaken stellen. Ik denk trouwens dat ook in het MAP het natuurbeheersaspect met een aparte paragraaf beter geregeld zou moeten worden.

De gegevens over het aantal grazers van derden worden niet systematisch bijgehouden. Wel wordt de densiteit beperkt tot maximaal 2 GVE per hectare. Dit wordt ook zo vastgelegd in de gebruiksovereenkomst met derden. Er zijn 66 personen die een gebruiksovereenkomst hebben afgesloten. Op die manier wordt 1.905,5 hectare beheerd, dus het grootste deel.

De inzet van dieren van derden is in principe kosteloos. Wel moet men zich houden aan de gesticuleerde voorwaarden. Zo blijven de eigenaars volledig verantwoordelijk voor hun dieren en moeten ze bijvoorbeeld ook zelf instaan voor de opvang tijdens de winterperiode, bij ziekte, enzovoort. Voor de overheid blijven de kosten beperkt tot algemene inrichtingsmaatregelen en de controle. In de meeste gevallen loopt de samenwerking bijzonder vlot, maar de ervaring leert toch dat controle door de natuurwachter noodzakelijk is.

De dieren in natuurterreinen worden wel beschouwd als nutsdieren. Dit houdt in dat deze dieren onder de Belgische en Europese wetgeving vallen ten aanzien van de bestrijding van besmettelijke diersoorten. Natuurbeheerders dragen dezelfde verantwoordelijkheid als gewone veehouders. Het is verplicht om éénmaal per jaar door een erkende veearts een bloedonderzoek te laten uitvoeren om de dieren op ziekten te onderzoeken.

De gehouden dieren worden ook geregistreerd via het Sanitel-systeem. Controle op de verplichte registratie gebeurt door het Provinciale Verbond voor Veeziektenbestrijding van het Ministerie van Landbouw. Het houden van dieren vergt kennis en inzet van materiaal en personeel. Het jaarlijkse budget van de afdeling Natuur voor graasbeheer bedraagt ongeveer 1,5 miljoen frank. Het gaat dan om de kosten voor dierenartsen, labonderzoeken, het onderhoud van rasters, enzovoort. Het is dus eigenlijk relatief beperkt.

Een strikte afweging van kosten en baten inzake graasbeheer is zeer moeilijk te maken. Veel hangt af van de vraag hoe we grote grazers in natuurgebieden zien: als goedkope maaimachines of als meerwaarde voor het natuurterrein? Met andere woorden, is begrazing een louter beheersinstrument of zijn grote grazers een essentieel onderdeel van het landschap?

Het hangt af van de doelstellingen van de beherende instantie en van de diersoort wat er met overtollige dieren gebeurt. Er is de mogelijkheid van afvoer naar een ander natuurgebied of naar een andere terreinbeherende instantie. Dit kan gebeuren via verkoop, via ruil of via een zogenaamde breeding-loanovereenkomst. Daarnaast is er ook de mogelijkheid van afvoer naar het slachthuis. Dan wordt het vlees verkocht. Nog een andere mogelijkheid is die van afvoer naar particulieren. Dat wordt ook via verkoop geregeld.

Gezien de beperktheid van de meeste Vlaamse natuurterreinen is er vaak maar één kleine kudde grazers met een vaste stier of hengst in het gebied aanwezig. De afdeling Natuur streeft ernaar om 'overtollige' dieren zo veel mogelijk te stallen op eigen terreinen. Uitwisseling met andere terreinbeherende instanties gebeurt op basis van ruil of breeding-loanovereenkomst.

Afvoer naar particulieren vindt sporadisch plaats. Tot op heden werden door de afdeling Natuur enkel in de provincie Vlaams-Brabant overtollige dieren verkocht. Dit gebeurde steeds via openbare verkoop. Runderen – stieren tussen één en twee

Dua

jaar – halen prijzen van 15.000 tot 25.000 frank. Voor paarden – hengsten van één jaar en meer – wordt tot 7.000 frank betaald. Dit lijkt me eerlijk gezegd wel vrij weinig. De verkregen gelden vloeien terug naar het MINA-fonds. In een uitzonderlijk aantal gevallen – calamiteiten of ziekten – worden de dieren afgevoerd naar het slachthuis.

De buitendiensten van de afdeling Natuur doen jaarlijks aangifte bij de Mestbank. Het gaat hier om een aangifte voor producenten/gebruikers. Er wordt aangifte gedaan van de bedrijfstoestand, de entiteitstoestand, de veestapel, en dergelijke meer.

Op uw volgende vraag kan ik het volgende antwoorden. Een nutriëntenhalte wordt niet toegekend aan de beheerders van natuurterreinen. Het gaat immers om een zeer uitzonderlijke situatie. Ik ben het er echter wel mee eens dat we dat decretaal beter moeten regelen.

Dan kom ik nu op de zaak van de milieuvergunning. Deze aangelegenheid wordt geregeld in Vla-rem. Stallen voor inheemse grote zoogdieren beantwoorden dan aan de volgende omschrijving : een of meer gebouwen en/of installaties waarin deze grote zoogdieren – andere dan varkens of mestkalveren – gefokt of gehouden worden in andere gebieden dan woongebied met landelijk karakter of in een agrarisch gebied. Dergelijke stallen met 5 tot en met 200 gespeende dieren, zijn vergunningsplichtig. Het gaat dan om klasse 2.

In de provincie Vlaams-Brabant bezit de afdeling Natuur van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap stallingen voor inheemse grote zoogdieren. Conform Vlarem beschikt de afdeling Natuur hiervoor over een milieuvergunning klasse 2. In de provincie Antwerpen beschikte de afdeling Natuur over een stalling voor kleine herkauwers op de Kalmthoutse heide. De stal staat op eigendommen van de gemeente Kalmthout, die verhuurd worden aan het gewest. In uitvoering van de hernieuwde huurovereenkomst en gelet op de bepalingen van Vlarem wordt het gebruik van het gebouw nu beperkt tot bergplaats voor hooi. In de andere gevallen zijn er twee mogelijkheden : ofwel verblijven de paard- en rundachtigen het jaar rond op het terrein, ofwel worden ze getransporteerd naar een winterweide.

Dit heeft ook met het volgende te maken. De dieren die het Vlaams Gewest in eigendom heeft, zijn eigenlijk die zeer speciale grazers. Die hebben an-

dere noden dan de gewone runderen. Dit betekent dat ze dus ook in de winter buiten blijven staan.

De heer Joachim Coens : Dat is dan ook in Vlaanderen ?

Minister Vera Dua : Ja, die blijven gewoon rondlopen, zelfs al ligt er een dik pak sneeuw. Die dieren kunnen daar blijkbaar tegen, alhoewel er toch ook al enkele incidenten geweest zijn.

De heer Joachim Coens : Er zijn ook dieren die naar Wallonië getransporteerd worden ?

Minister Vera Dua : Dat zou me verwonderen. In het kader van die uitleenovereenkomst kan er soms misschien wel sprake zijn van een Waalse terreinbeherende instantie.

Er wordt geen gebruik gemaakt van de steunmaatregelen in het kader van het Europese landbouwbeleid, zoals zoekkoeienpremie, ooi-premie of stierenpremie. Ook van tijdelijke steunmaatregelen, bijvoorbeeld die in het kader van de dioxinecrisis, werd geen gebruik gemaakt. We moeten zeer goed het onderscheid maken tussen enerzijds de grazers vanuit het standpunt natuurbeheer en anderzijds de echte landbouwbedrijven.

De heer Joachim Coens : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. U hebt in uw antwoord een aantal elementen naar voren gebracht die ook tot onze aandachtspunten behoren. Wij zijn er voorstander van dat er in het natuurbeheer een groei komt in het aantal door de Vlaamse overheid beheerde hectaren, maar we vinden dan wel dat daar enige uniformisering in moet komen. Misschien kan dat gebeuren met aanbestedingen of openbare bekendmakingen. Hoe dan ook, ik dank u voor uw gedetailleerd antwoord.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de stand van zaken betreffende de nachtvluchten boven Zuid-Oost-Limburg

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Cleuvenbergen tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Land-

Voorzitter

bouw, over de stand van zaken betreffende de nachtvluchten boven Zuid-Oost-Limburg.

Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, mijn vraag heeft nog in actuele waarde gewonnen. Gisteren stond immers in de krant dat er een aantal bijkomende uitbreidingsmogelijkheden voor Bierset aan de orde zijn.

Het gaat hier over iets wat ik al een aantal jaren volg. Ik doe dat ook met goede redenen. Samen met andere mensen stel ik immers vast dat men binnen onze grenzen – zowel landsgrenzen als gewestgrenzen – de sterke neiging heeft om milieuhinderlijke bedrijven in de ruime zin van het woord zo veel mogelijk op de grens te leggen. Dit is hier allicht ook het geval.

De luchthaven van Bierset heeft de laatste jaren een enorme vlucht genomen. Ik heb hier de cijfers bij me vanaf 1999. Toen was het eigenlijk ook al enorm vooruitgegaan. In 1999 werd er 207.629 ton 'vervlogen'. In 2000 bedroeg het totaal 270.307 ton en tegen 2020 rekent men op 800.000 ton – een viervoud van nu. We stellen dezelfde stijgende trend vast bij het aantal vliegbewegingen. Nu zijn er reeds 35.677 per jaar. Het is de bedoeling dat ook het aantal passagiers, nu ruim 200.000, over een paar jaar is opgelopen tot 1 miljoen. Ik haal al deze gegevens uit de Franstalige pers van deze week. Ik kan enkel afleiden dat deze regionale luchthaven in volle expansie is, in tegenstelling tot de Vlaamse.

Regionale luchthavens kunnen ook van economisch belang zijn voor de aangrenzende regio's. Luchthavens die willen overleven en blijven renderen, moeten er echter van bij de aanvang voor zorgen dat de nadelen voor de bevolking niet te groot zijn.

Ik wil er terloops even op wijzen dat de Waalse minister van Landbouw, de heer José Happart, ook voorzitter van de Waalse luchthaven is. De ondervoorzitter is de heer Kubla. Hij is niet enkel Waals minister van Economie, maar ook de voogdijminister van de luchthaven. Bijgevolg is hij het die de toelating tot uitbreiding van de luchthaven kan verstrekken. Ik vraag mij af of dat deontologisch kan. Blijkbaar kijkt men in Wallonië anders aan tegen dergelijke zaken.

Mevrouw de minister, u hebt vroeger al dikwijls uitspraken gedaan over de luchthaven. Zo hebt u ooit verteld dat u zou zorgen voor interministerieel overleg terzake, dat een samenwerkingsakkoord tot de mogelijkheden behoorde en dat normen in het licht van Vlarem mogelijk waren. Over dit laatste heb ik een opmerking. Zowel Wallonië als Brussel beschikken reeds over normen. U hebt er altijd voor gepleit om te wachten en dezelfde normen in te voeren in het gehele land. In principe ben ik het daarmee eens, maar ondertussen beschikken de andere gewesten wel over normen en Vlaanderen niet.

U hebt ooit verklaard dat metingen zouden worden gedaan. Als antwoord op een schriftelijke vraag hebt u gezegd dat die reeds zijn uitgevoerd in Riemst, de gemeente die het meeste last heeft van de luchthaven, en nog zouden worden uitgevoerd ten zuiden van Tongeren.

U hebt vroeger ook gesteld dat Vlaanderen geen betrokken partij is als geen MER moet worden opgesteld. Gisteren schreef Het Belang van Limburg dat de startbaan zal worden verlengd met 400 meter tot 3.700 meter. Het is de bedoeling dat toestellen van het type Boeing 747 er kunnen landen. De luchthaven wil bovendien het intercontinentaal transport promoten. Volgens de krant is een MER verplicht bij een dergelijke verlenging. De effecten op Vlaanderen zullen daarbij aan bod komen. Omwille van noodzakelijke Waalse gewestplanwijzigingen is men bovendien verplicht om zich aan de Europese normen te houden.

Mevrouw de minister, beschikt u over de resultaten van de metingen ? Ik zou die heel graag kennen, want klachten kunnen heel subjectief zijn. Ik heb de indruk dat de strengere normen in andere gewesten ertoe leiden dat steeds meer oude vliegtuigen boven onze hoofden vliegen. Ik refereer nog snel even aan de studie van de verkeersleiders over de onveiligheid boven België. Het luchtruim boven Limburg wordt ingenomen door regionale vliegtuigen van en naar Bierset en Beek, door internationale vluchten en door militaire vluchten. De zaak is de moeite van het opvolgen waard omwille van het milieu en de gezondheid, maar ook omwille van de veiligheid. Het is beter om nu reeds een signaal te sturen dan om de feiten achterna te hollen.

Mevrouw de minister, hoe is het gesteld met de afspraken op interministerieel vlak ? Hebt u hierover reeds vergaderd met de ministers van Leefmilieu van het Brussels en Waals Gewest ?

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, mevrouw Van Cleuvenbergen, ik beschik over een heel uitgebreid rapport terzake en ik zal u de relevante punten zeker niet onthouden. Ik wil er nog even op wijzen dat de relatief belangrijke cargo-luchthaven van Bierset is ontstaan uit een militaire luchthaven.

Er zijn diverse vrachtbedrijven en -operatoren gevestigd zoals TNT, Call en Jetservices. Onlangs werd vrachtbedrijf Kintesu aan dit lijstje toegevoegd. In tegenstelling tot de situatie op de Vlaamse regionale luchthavens, is het aantal vluchten overdag er veel kleiner dan het aantal vluchten 's nachts. Tijdens de week gaat het over 70 tot 80 vliegbewegingen gespreid over vier nachten. Vanaf 1 juli 2002 zullen tijdens de nacht geen gerecertificeerde civiele subsonische toestellen meer mogen opereren. Dat betekent dat tegen 1 juli 2002 de toestellen met een zogenaamde hushkit tijdens de nacht niet meer zullen kunnen landen of opstijgen. Deze algemene maatregel zal voor een vermindering van het lawaai zorgen. Vooral wat TNT betreft, is het de bedoeling dat een aantal types vliegtuigen zullen worden vervangen door Airbusen, die veel minder lawaai maken dan de anderen. Er wordt wel voorzien in een uitbreiding van de vloot en de vrachtcapaciteit met ongeveer 31 toestellen, waaronder een belangrijk aantal Airbusen.

Ik wil nog iets zeggen over de vliegroutes en -procedures, aangezien die zeer belangrijk zijn voor de lawaaihinder op ons grondgebied. Als gevolg van de overheersende windrichting wordt in 95 percent van de gevallen 's nachts een bepaalde baan gebruikt, namelijk 23L. Deze baan heeft een aankomst uit het zuidoosten en een vertrek naar het zuidwesten. De andere baan wordt maar voor 5 percent gebruikt. Relevante vliegbewegingen boven het Vlaams Gewest zijn de aankomsten op die baan 23L en incidenteel de vertrekkende vanaf baan 05R. Door de ligging van die routes is er inderdaad hinder voor Vlaanderen, ook omdat vluchten boven het Nederlands grondgebied verboden zijn, omdat men daar geen controlesysteem heeft.

De aanpak van de geluidsproblematiek van de nachtvluchten is in Wallonië vertaald in een zogenaamd Plan d'Exposition du Bruit en behelst de indeling van de omgeving rond de luchthaven in vier zones, begrensd door de zogenaamde LDN-contouren van 70, 65, 60 en 55 decibel. In de zone A, waar er echt hinder bestaat, opteert men voor ont-eigening en staat men geen nieuwe woningen toe. In zone B staat men evenmin nieuwe woningen toe, maar geeft men premies voor de isolatie van de bestaande woningen. In zone C, met waarden tussen 60 en 65 decibel geeft men premies voor de isolatie van de bestaande woningen en is nieuw-

bouw mogelijk. Vanaf de zone D, met 55 decibel als LDN, zullen er geen speciale maatregelen nodig zijn. Het isolatieprogramma is gebaseerd op een toegestaan maximaal geluidsniveau binnenshuis, een L_{Amax} van 45 decibel 's nachts. De Wereldgezondheidsorganisatie beveelt deze streefwaarde aan wil men slaapverstoring vermijden.

Wat is nu de geluidsimpact van die nachtvluchten op Vlaams grondgebied? Een groot deel van Zuid-Oost-Limburg is gelegen binnen de controlezone van Bierset. De aankomsten op baan 23L hebben de grootste impact in de gemeente Riemst, vooral dan in de meest zuidelijk en oostelijk gelegen kernen, namelijk Zichen en Val-Meer. De vertrekkende van de baan 05R, die maar 5 percent van alle vertrekkende vertegenwoordigen, betekenen een belasting voor de gemeente Tongeren.

Inzake de beoordeling van eventuele effecten in verband met slaapverstoring of ontwaakreacties ontbreken momenteel voldoende wetenschappelijke gegevens om een eenduidige hinderrelatie vast te leggen waarbij men rekening houdt met alle mogelijke invloedsfactoren, zoals de intensiteit, de frequentie, het achtergrondniveau enzovoort. De intensiteit van individuele geluidspieken is in de onderzochte regio mogelijk minder bepalend dan de hoge frequentie, geconcentreerd in het vroege deel van de nacht, waardoor het geluid op dat ogenblik het geluidsklimaat in een landelijke omgeving zeer sterk domineert. Dat lijkt me de algemene conclusie. De echte pieken zijn minder intens dan bijvoorbeeld in de omgeving van Zaventem, maar de grote frequentie zorgt voor een constante verstoring.

Mijn kabinet heeft dus de opdracht gegeven om in de regio drie meetpunten te installeren, in de deelgemeenten Val-Meer, Zichen en Berg. De meetresultaten van deze meetcampagne zijn vermeld in drie meetrapporten van Aminoal. Het lijkt me goed dat deze rapporten ook worden bezorgd aan de betrokken gemeentebesturen, zodat ze op de hoogte zijn. De meetgegevens van de twee meetpunten in Val-Meer en Zichen geven een zeer goed beeld van de geluidsimmissie op het zuidelijke deel van het grondgebied van Riemst. De meetpunten zijn gelegen ten noorden van de meest gebruikte aanvliegroute in zuidwestelijke richting, waar elke nacht tussen 24 uur en 01.30 uur meer dan dertig vliegtuigen landen. Toestellen uit de noordelijke sector maken bovendien precies boven het gebied een bocht om, in dalende zin, zich aan de overzijde van de gewestgrens zuidwestelijk te oriënteren en dus zo te landen.

De geregistreerde geluidsgebeurtenissen tijdens de nacht hebben een relatief beperkte intensiteit. Uit-

Dua

zonderlijk werden geluidspieken geregistreerd met een maximaal geluidsdruk niveau L_{Amax} hoger dan 75 decibel, of een geluidsblootstellingsniveau SEL hoger dan 85 decibel. Deze SEL-waarde is eigenlijk de som van het geluid. Men telt het geluid op vanaf het ogenblik dat men het van ver hoort tot wanneer het weer wegebt. Deze waarden liggen lager dan de cijfers van Zaventem, maar de frequentie is relatief hoog, op een voor de nachtrust gevoelig ogenblik. Dat is het grote verschil met de situatie in Zaventem. Uitgaande van ongeveer twintig gemeten events, waarmee men het opstijgen of dalen bedoelt, bereiken 10 percent van de gemeten geluidsgebeurtenissen een geluidsblootstellingsniveau SEL hoger dan 80 percent decibel en 50 percent een geluidsblootstellingsniveau SEL hoger dan 70 percent decibel. De gemiddelde geluidsimmissie ten gevolge van vliegtuiglawaai uitgedrukt in de vorm van het dag-nacht-niveau LDN-niveau bedraagt over een ruime meetperiode in Val-meer ongeveer 47 decibel. Dit meetresultaat is een vrij aannemelijke waarde, rekening houdend met de ligging buiten de gegeven LDN-55 decibelcontour van de luchthaven.

Mevrouw Van Cleuvenbergen, het zou dus goed zijn eens samen met het gemeentebestuur een informatiebijeenkomst met deskundigen te organiseren om het probleem te verduidelijken en te vergelijken met andere gebieden. De belangrijkste bevinding is dat de geluidsgebeurtenissen geconcentreerd zijn tussen middernacht en 2 uur 's nachts. Op dat moment bepalen ze het algemene geluidsklimaat in de omgeving. Het gaat immers om een landelijk gebied met een zeer laag achtergrondniveau. Daarom is de relatieve hinder groot.

Voor de gemeente Tongeren zijn meetgegevens beschikbaar voor een periode van twee weken. Ze tonen geen significante bijdrage van het vliegtuiglawaai aan de geluidsgebeurtenissen. Daar is meer achtergrondlawaai, waardoor het effect van overvliegende vliegtuigen minder groot is.

Deze problematiek werd aangekaart tijdens een interministeriële conferentie over het leefmilieu, maar behoort in feite niet tot de bevoegdheid van deze conferentie. Er bestaat wel een protocol over leefmilieu tussen de gewestelijke leefmilieu-ministers, waarin de geluidsoverlast expliciet wordt vermeld als een te bespreken punt. De bal wordt steeds doorgeschoven naar minister Kubla. Er komt echter weinig respons van hem. We zullen in het kader van dit protocol zeker nog eens praten over de luchthaven van Bierset.

Minister Durant nam het initiatief voor een interministeriële conferentie over de luchthavenproblematiek. Vertegenwoordigers van mijn kabinet waren daar steeds op aanwezig. Zij zijn echter momenteel zo intens bezig met de luchthaven van Zaventem dat Bierset een beetje op de achtergrond is geraakt. In Bierset is de situatie natuurlijk ook veel minder erg dan in de omgeving van Zaventem.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mevrouw de minister, ik heb toch een paar bedenkingen bij uw antwoord.

Ten eerste lijkt het mij een goed idee om verwante problemen samen aan te pakken en Bierset met Zaventem ter sprake te brengen op de interministeriële conferentie. In Bierset kan er nog preventief worden opgetreden. Het is veel moeilijker om een bestaande toestand terug te draaien, vooral als er investeringen mee zijn gemoeid.

Ten tweede wordt op 6 februari de uitspraak verwacht in een vonnis met TNT inzake concurrentievervalsing. Misschien kan dat een tijdelijke oplossing bieden, maar het zal zeker geen fundamentele oplossing brengen. TNT is wegens overlast van Keulen naar Bierset gekomen. Het bedrijf merkt op dat het daar warm ontvangen wordt. Natuurlijk zorgt dat voor welgekomen werkgelegenheid, maar alleen daarmee rekening houden komt voor mij neer op het denken op erg korte termijn.

Ten derde begrijp ik niet waarom men in Tongeren als meetpunt gekozen heeft voor het aan de noordkant gelegen Berg. In Riemst koos men voor het zuidelijke punt Val-Meer. De zuidgrens van Tongeren, waar veel meer overheen wordt gevlogen dan over de noordkant, is bijna tien kilometer van Berg verwijderd. Men had beter gekozen voor dorpen in de Jekervallei, zoals Nerem en Vrerem, die tegen de taalgrens aan liggen. Het is langs deze kant dat naar Riemst wordt gevlogen, niet langs Berg. Het is verboden om over Berg te vliegen, want de basiliek van Berg is een beschermd monument. Deze route wordt dus vermeden.

Minister Vera Dua : Berg is dus slecht gekozen als referentiepunt voor de gemeente Tongeren.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Hoe noordelijker het meetpunt, hoe positiever de resultaten zullen zijn. Mijns inziens was het beter geweest om een zuidelijker meetpunt te nemen.

Ik steun ten slotte het voorstel om een conferentie te beleggen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het Zuidelijk Eiland als natuurgebied

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het Zuidelijk Eiland als natuurgebied.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik heb verschillende ministers de afgelopen maanden lastig gevallen met dit dossier en er ook het gemeentebestuur van Puurs over aangesproken. Ik krijg de indruk dat ik van het kastje naar de muur wordt gestuurd.

Het gebied is ontstaan door de verlegging van het zeekanaal en de bouw van de sluis van Hingene. Tot vandaag staat het ingekleurd als industriezone. De betrokken gemeente pleit echter voor een herbestemming tot natuurgebied. Het gebied is opgenomen in de habitatrichtlijn. De afdeling Zeeschelde vindt het oostelijk deel van het Zuidelijk Eiland ook geschikt als overstromingsgebied. Het gaat dus om een dossier van meer dan alleen lokaal belang.

Mevrouw de minister, in uw antwoord op mijn laatste schriftelijke vraag van 20 november 2000 bevestigt u dat de natuurwaarde van het Zuidelijk Eiland een erkenning als natuurgebied en de mogelijke aankoop van deze gronden rechtvaardigt. Volgens u zouden terreinen met een dergelijke natuurwaarde in het kader van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen een nieuwe bestemming als natuurreservaat moeten krijgen. Voor bedrijven die er zich hebben gevestigd kan volgens u zonder veel problemen een nieuwe locatie worden gevonden.

Uw antwoord wordt vager als het aankomt op concrete verbintenissen. U zegt te willen meewerken aan een oplossing en daarvoor een budget te willen uittrekken, maar meer wordt daar niet over gezegd. Ondertussen zijn in het bewuste gebied nivelleringswerken in uitvoering. Naarmate de tijd vordert vrees ik dat het steeds moeilijker wordt om een oplossing te vinden. De gemeentebesturen van Bornem en Puurs zouden initiatieven moeten

nemen om tot een herbestemming als natuurgebied te komen.

Mevrouw de minister, begin januari 2001 liet het gemeentebestuur van Bornem u weten dat het bereid is een gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan op te stellen, maar enkel indien de Vlaamse regering zich wenst te engageren voor de eventuele planschade. Minister Van Mechelen liet mij in dat verband enkele maanden geleden weten dat het nog niet eens zeker is dat er planschade zal zijn. Een waterdichte garantie kan men in dergelijke kwesties nooit bieden. Ik begrijp dat het gemeentebestuur van Bornem zegt dat het een dergelijke gok niet wenst te wagen. Daarom vraag ik hier naar het engagement van de minister van Leefmilieu.

Momenteel zitten we in een patstelling. De gemeente Bornem wil in dit dossier de eerste stap niet zetten en u ook niet.

Het initiatief om een dergelijke herbestemming te realiseren kan trouwens ook van de Vlaamse regering komen, via de minister van Ruimtelijke Ordening. Minister Stevaert is eveneens betrokken partij, vermits een deel van het Zuidelijk Eiland in het bezit is van de NV Zeekanaal. Ik heb de indruk dat uw beide collega's de huidige situatie willen handhaven en dat zij hoogstens bereid zijn het oostelijk deel van het Zuidelijk Eiland om te vormen tot natuurgebied. In de praktijk lijkt me dit niet opportuun omdat het westelijk deel via het oostelijk deel wordt ontsloten. De natuurwaarde zou dan in het gedrang komen.

Ik heb vier concrete vragen. Bent u bereid om in te gaan op de uitnodiging van de gemeente Bornem om concrete engagementen aan te gaan voor het geval een herbestemming planschade met zich zou meebrengen ? Bent u bereid op korte termijn in de Vlaamse regering te overleggen met uw collega's, zodat de Vlaamse regering een dergelijk initiatief kan nemen ? Bent u bereid om alle betrokken actoren, dus ook de provincie, rond de tafel te brengen ? Ziet u eventueel nog andere mogelijkheden om het Zuidelijk Eiland als natuurgebied veilig te stellen ?

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minster Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, collega's, dit is op de eerste plaats een dossier in verband met Ruimtelijke Ordening. Ik ben zelf vragende partij om de grote natuurwaarde van het Zuidelijk Eiland te behouden. Er zijn twee partners die een herbestemming kunnen inleiden : de administratie Ruimtelijke Ordening en het ge-

Dua

meentebestuur. De provincie kan via een provinciaal structuurplan natuurlijk ook een initiatief nemen, maar ze is niet echt rechtstreeks bij de zaak betrokken. Ik heb de twee rechtstreeks betrokken partijen reeds geïnformeerd over het initiatiefrecht dat ze hebben in deze kwestie.

Ik ben bereid om concrete budgettaire engagementen aan te gaan binnen de grenzen van het haalbare. Ik zal op dit engagement echter pas een concreet bedrag plakken als er effectief duidelijkheid is in verband met de ruimtelijke bestemming van het dossier.

Voor zover ik goed geïnformeerd ben heeft de gemeente nog geen enkel initiatief genomen in deze zaak. Ik wijs u er dan ook op dat ik op geen enkele manier bevoegd ben om mij met de planschaderegeling te bemoeien. Ik kan dat gewoon niet. Ik moet me aan de wetgeving houden.

Uw tweede vraag ging over het herbestemmen of herlocaliseren van industrieterreinen. Het gaat hier ook om een belangrijke bevoegdheid van de minister van Ruimtelijke Ordening. Voor het ogenblik heb ik met de minister van Ruimtelijke Ordening intensief overleg over de afbakening van de agrarische structuur en de natuur- en bosstructuur in het ruimtelijk structuurplan van Vlaanderen. Voor mij is het Zuidelijk Eiland zeker al opgenomen in de gewenste natuur- en bosstructuur. Ik zal deze kwestie zeker aan de orde stellen op het ogenblik dat men de afwegingen maakt.

Ik ben bereid om zowel bij de gemeente als bij de minister van Ruimtelijke Ordening aan te dringen op een snelle oplossing. Ik ben, indien nodig, ook bereid mijn verantwoordelijkheid verder op te nemen. In dit dossier heb ik echter de sleutel niet in handen.

Een groene bestemming is de beste oplossing voor het Zuidelijk Eiland. Het is reeds aangewezen als habitatrichtlijngebied. Een eventuele invulling als industriegebied van dit terrein is dus sowieso onderworpen aan een beoordelingsprocedure bij de Europese Commissie, voorzover dit een significante invloed kan hebben op de natuurwaarde.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mevrouw de minister, ik moet eerlijk toegeven dat ik niet echt beslagen ben in dossiers van leefmilieu of ruimtelijke ordening. Dat maakt het voor mij uiteraard nog

wat ingewikkelder. Ik heb echt het gevoel dat we in een patsituatie zitten, waarbij iedereen naar elkaar zit te kijken. Iedereen zit gewoon te wachten wie als eerste het initiatief neemt.

Mevrouw de minister, u bevestigt dat u van oordeel bent dat het hier om een buitengewoon waardevol gebied gaat. In dat geval wil ik erop aandringen dat u effectief het initiatief zou nemen om samen met de andere hiervoor bevoegde Vlaamse ministers en samen met het betrokken gemeentebestuur een bijeenkomst te beleggen. Op die bijeenkomst kan men dan nagaan wie als eerste het initiatief moet nemen en op welke steun en welke toezeggingen van de andere medespelers een eventuele initiatiefnemer kan rekenen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de uitstoot van crematoria

De voorzitter : Aan de orde is vraag om uitleg van mevrouw Van den Eynde tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de uitstoot van crematoria.

Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Mevrouw de minister, tijdens een commissievergadering in april van vorig jaar werd reeds een discussie gevoerd over de milieuvergunningen voor crematoria. U stelde toen dat de normen voor crematoria gelijklopend zijn met die voor de afvalverbrandingsovens, omdat het om een verbrandingsproces gaat. U deelde inderdaad ook mijn mening dat zich problemen voordoen bij de crematoria omdat er geen continue verbranding is. Daarom is er telkens een nieuwe opstartfase nodig, waarbij de dioxine-uitstoot wordt verhoogd.

Aangezien de normen voor de crematoria pas werden opgelegd vanaf maart en april van 1999, beschikte u op de desbetreffende vergadering nog niet over cijfers. U wenste ook verder onderzoek te laten uitvoeren naar nieuwe technologieën zodat de crematoria aan de gestelde normen zouden kunnen voldoen. Ook steunde u de vraag om een studie te laten verrichten om de noden voor lijkbezorging in kaart te kunnen brengen. Op die manier

Van den Eynde

zou men kunnen aantonen waar het wenselijk is om bijkomende crematoria in te planten.

Ik wil hierbij ook nog de volgende opmerking maken. Als het Lambermontakkoord wordt goedgekeurd, is het mogelijk dat ook de lijkbezorging naar de gewesten wordt overgeheveld.

Mevrouw de minister, hebt u reeds onderzoek laten verrichten naar nieuwe technologieën om het probleem bij de bestaande crematoria op te lossen? Bij het opstarten van de oven wordt de dioxine-uitstoot immers telkens verhoogd. Ook de manier waarop een ontploffing tot stand wordt gebracht, leidt tot een verhoging van de dioxine-uitstoot. Hebt u daarover al contact gehad met uw federale collega's? Welke metingen werden er sinds maart en april van 1999, na het opleggen van de normen, uitgevoerd op de bestaande crematoria? Wat zijn de resultaten hiervan? Welke initiatieven zult u nemen om ervoor te zorgen dat de crematoria voldoen aan de normen?

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Er wordt van uitgegaan dat er BBT-technieken bestaan om de Vlarem-normen te halen. Het inschrijven van de dioxinenorm in Vlarem II in 1999 gebeurde immers op basis van een rudimentaire analyse waaruit duidelijk werd dat deze norm zowel voor bestaande als voor nieuwe inrichtingen technisch en financieel haalbaar zou zijn. Het gaat dus om een realistische maar strenge norm.

Een voorbeeld van een techniek die het mogelijk maakt de Vlarem-normen te respecteren, bestaat in een opeenvolging van verschillende nageschakelde zuiveringstrappen, te weten een cycloon, stoffilter, katalytisch bed voor kwikzilververwijdering en dioxineoxidatie en ten slotte een vast bed met actieve kool als laatste garantie voor kwik- en dioxineverwijdering. Meetresultaten op een crematorium in Nederland, dat is uitgerust met een dergelijke rookgaszuivering, tonen aan dat de Vlarem-normen gehaald kunnen worden.

Verhoogde emissies bij de opstart kunnen ook vermeden worden. Warmestartcrematieovens worden met behulp van branders voorverwarmd tot circa 8000 graden Celsius. Ook voor de nabranding van de gassen kunnen branders zorgen voor de nodige temperatuur. Het is dus zeker mogelijk om die normen te halen.

Ik wil er wel op wijzen dat de sectorale emissiegrenswaarde voor dioxines voor de bestaande installaties pas van kracht wordt op 1 januari 2003. Men heeft dus nog wat tijd om de nodige schikkingen te treffen. Deze overgangstermijn geldt echter niet voor de emissiemetingen, maar de afdeling Milieu-inspectie van Aminal stelde eind 2000 vast dat hierover bij de exploitanten nogal wat misverstanden bestonden. De afdeling Milieu-inspectie drong er daarom bij alle exploitanten op aan om, ten laatste begin 2001, op alle ovens van alle crematoria een bepaling van de dioxineconcentratie in de rookgassen door een erkend laboratorium te laten uitvoeren. Deze metingen zullen gebeuren onder toezicht van de afdeling Milieu-inspectie.

Tegen eind februari 2001 zullen al deze metingen zijn uitgevoerd. De afdeling Milieu-inspectie zal, na het ontvangen van de meetresultaten, een globale evaluatie van de toestand bij alle crematoria in Vlaanderen opmaken en – waar nodig – saneringsmaatregelen initiëren.

Men is bij alle crematoria met de opmaak en de uitvoering van een saneringsplan gestart. Daarin zijn maatregelen voor de beperking van de dioxine-uitstoot voorzien. De afdeling Milieu-inspectie volgt nu reeds deze dossiers actief en van nabij op. Van zodra deze normen van kracht zijn geworden, zal zij niet nalaten met de nodige strengheid op te treden als er overschrijdingen van de normen worden vastgesteld. Er worden nu reeds voorbereidingen getroffen om die strengere norm in januari 2003 te laten ingaan.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Ik dank u voor uw antwoord, maar ik heb nog steeds vragen. U zegt dat de ovens normaal de norm kunnen halen, terwijl u op de vergadering van 27 april erkende dat de oven een aantal problemen had.

Minister Vera Dua : Ik heb gezegd dat de technologie bestaat om die normen te halen.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : U zei dat het om een gelijkaardige oven ging. Bedoelt u dat die oven zeker aan de normen voldoet?

Minister Vera Dua : Ik heb gezegd dat de technologie bestaat om de normen te halen. Er zullen waarschijnlijk bij de bestaande crematoria aanpassingen moeten gebeuren.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : De oven haalt blijkbaar de normen niet, want ik beschik over gegevens die erop wijzen dat in 1998 metingen werden verricht waarbij de crematoria de norm duidelijke

Van den Eynde

lijk overschreden. Dit gebeurde voor de crematoria waren onderworpen aan de regelgeving van Vla-rem 2. Ik vind het belangrijk in het kader van de problematiek van de wijk dat wij daar op toezien.

Minister Vera Dua : Er is niet naar een concreet crematorium verwezen. Bedoelt u het crematorium in Wilrijk ?

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Ik heb hier het verslag van de intercommunale IVCA. Zij voert aan dat ze een onderzoek heeft laten verrichten en dat er wel degelijk problemen zijn. Nieuwe metingen in de crematoria zouden nodig zijn.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 16.29 uur.*
